

DEEL III.: DOCUMENTATIE

Bijlage. Omgevingsanalyse bij het meerjarenplan

Inhoud

1. Sociaal-demografische analyse	3
Bevolkingsdichtheid.....	3
Bevolkingsgroei.....	5
Leeftijd.....	9
Huishoudtypes	13
Nationaliteiten	15
2. Sociaal-economische analyse.....	16
Bbp en corona.....	16
Werkgelegenheid	16
Werkloosheid	17
Inkomen.....	26
Armoede.....	28

Duiding bij deze omgevingsanalyse

Deze omgevingsanalyse bij het meerjarenplan is opgemaakt als een statisch document. Inhoudelijk bevat deze omgevingsanalyse een reeks kerncijfers en -gegevens over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De klemtoon in deze omgevingsanalyse ligt op **de globale sociaal-economische en demografische context** van het gewest.

In de toekomst zal deze omgevingsanalyse worden aangevuld met bijkomende kerncijfers- en kerngegevens en met informatie over het Nederlandstalige voorzieningenaanbod in Brussel. We willen van een omgevingsanalyse bij het meerjarenplan dan ook een **dynamisch instrument** maken dat permanent wordt geactualiseerd en dat we in de toekomst ook digitaal willen ontsluiten. Zo kan een omgevingsanalyse gebruikt worden door de verschillende diensten van de VGC en andere geïnteresseerden en meer inzicht verschaffen in de Brusselse omgeving waarin de VGC werkt¹.

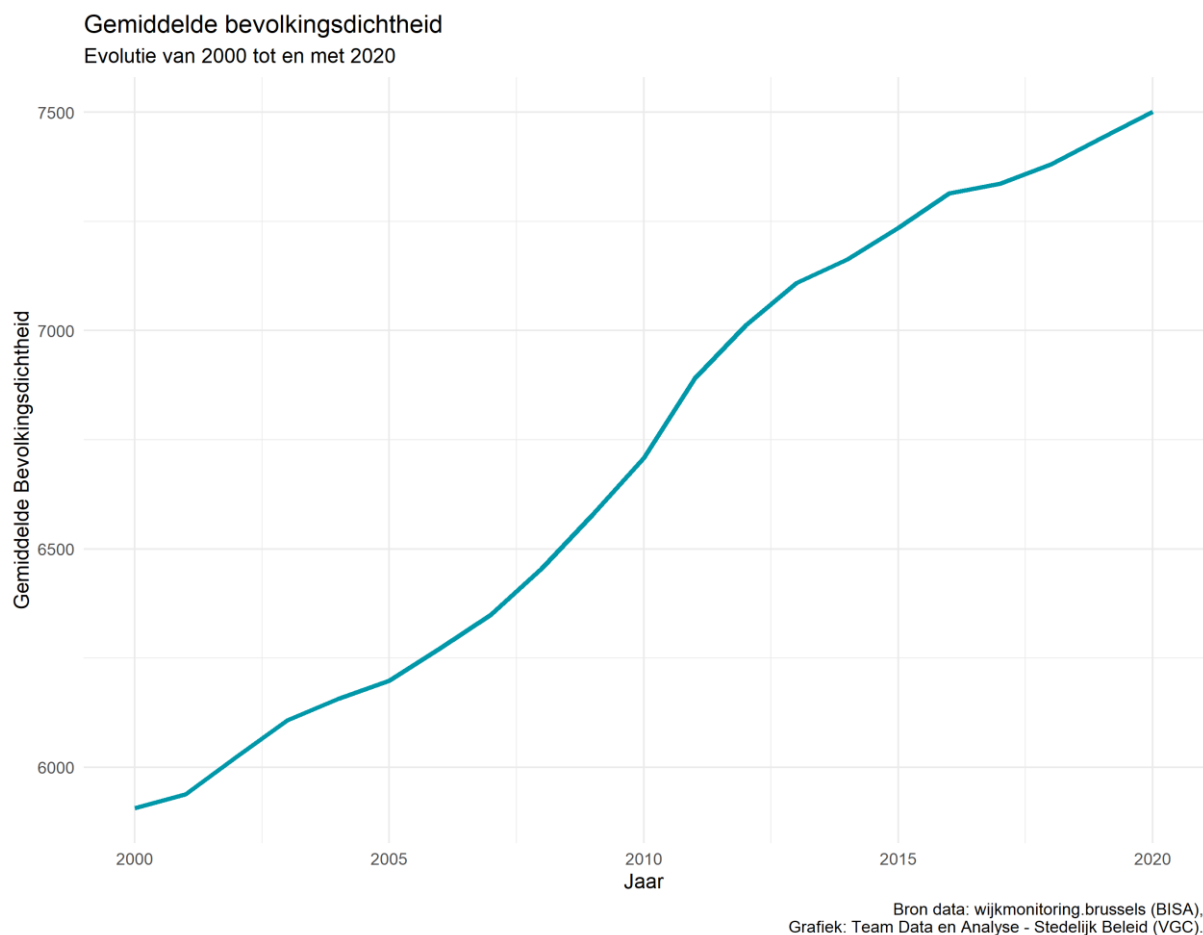
¹ Achteraan dit document zijn een aantal links te vinden waar verwezen wordt naar bronnen en bijkomende informatie over de Brusselse omgeving.

1. Sociaal-demografische analyse

Bevolkingsdichtheid

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest² telde op 1 januari 2021 officieel **1.219.970 inwoners** (Statbel – Algemene Directie Statistiek, 2021a). Dat cijfer houdt geen rekening met een aantal feitelijke inwoners van het Gewest. Het gaat dan bijvoorbeeld over kandidaat-vluchtelingen of personen met een diplomatiek statuut en hun gezinsleden³.

Het Gewest kent momenteel de hoogste bevolkingsdichtheid sinds de bevolkingscijfers worden bijgehouden. Die bevolkingsdichtheid bereikte in 2020 voor het eerst 7.500 personen per km² (BISA – Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse, 2020a). Dat cijfer wijst op een voortzetting van de decennialange **stijgende bevolkingsdichtheid** op gewestniveau.

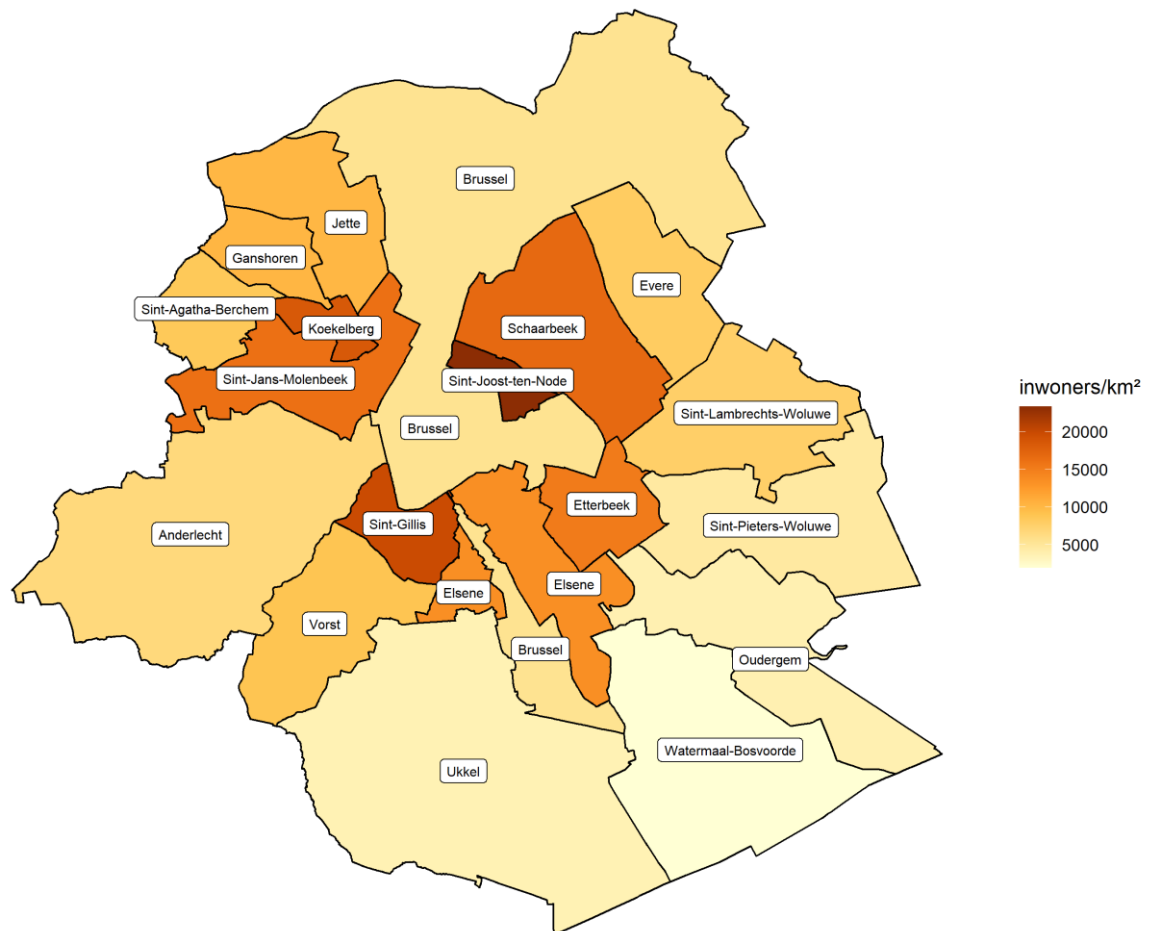

² Verder in deze omgevingsanalyse gebruiken we 'Brussel' ook om het globale grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan te duiden.

³ Het Wachtregister bevat gegevens over kandidaat-vluchtelingen die niet opgenomen zijn in het bevolkingsregister. Op 1 januari 2021 telde het Brussels Gewest 7.015 personen ingeschreven in het Wachtregister. Daarnaast woonden er op 1 januari 2021 in het Brussels Gewest 4.989 personen met een diplomatiek statuut; samen met hun gezinsleden komt dit neer op 11.144 personen (Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, Brussel 2020).

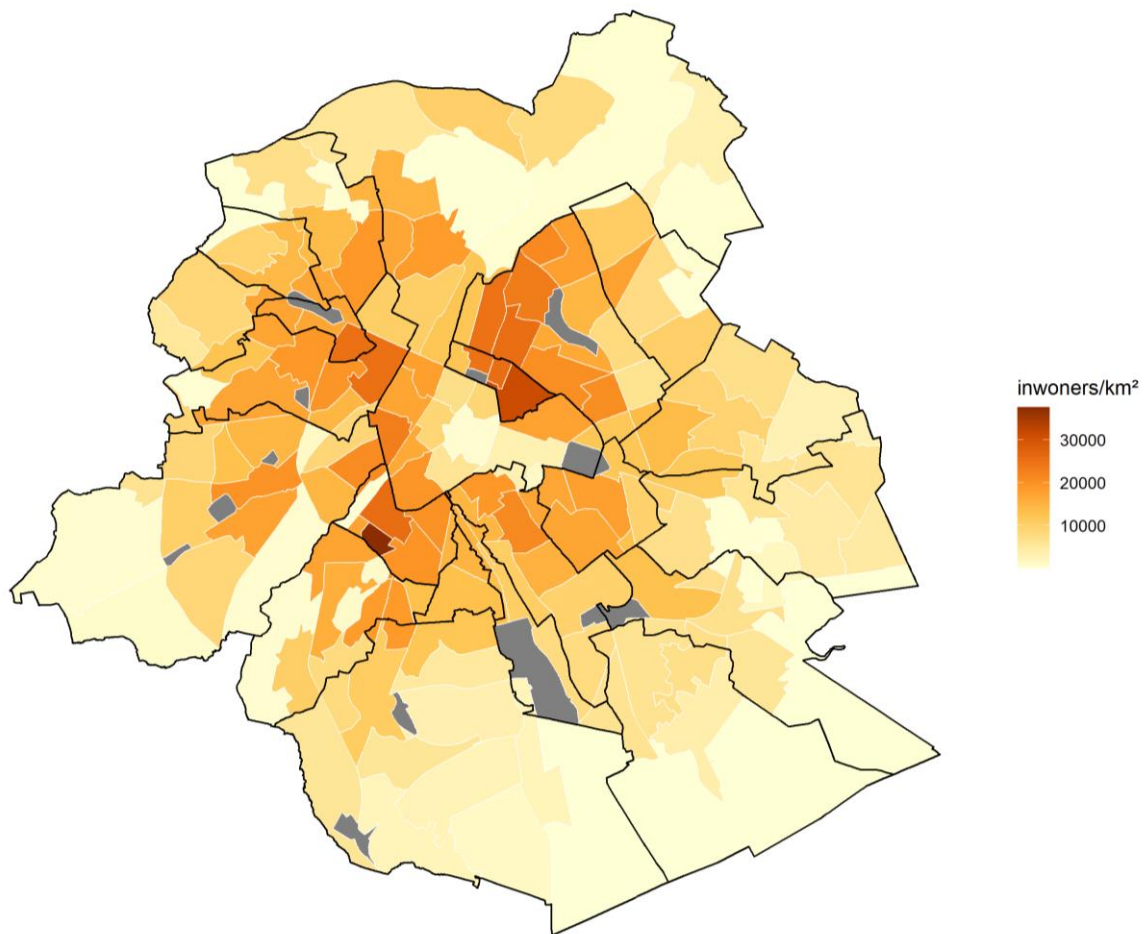
Onder dat algemene cijfer vertonen de Brusselse gemeenten en hun wijken een ongelijk patroon van spreiding van bevolking en dichtheid. De gemeenten in de kanaalzone (Sint-Joost-ten-Node, Sint-Gillis, Koekelberg, Sint-Jans-Molenbeek en Schaarbeek) maar ook Etterbeek zijn het dichtst bevolkt (meer dan 15.000 inwoners per km²). In de zuidelijke en zuidoostelijke gemeenten wonen daarentegen minder dan 5.000 inwoners per km² (Statbel, 2020a).

Bevolkingsdichtheid op gemeenteniveau
Referentiejaar: 2020

Bron gemeentegrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: Algemene Directie Statistiek (Statbel),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

De Brusselse wijken weerspiegelen datzelfde geografische patroon fijnmaziger: rond de Vijfhoek en in en om de kanaalzone is de bevolkingsdichtheid hoog. De wijken met een sterke toename van de bevolkingsdichtheid liggen voornamelijk ten westen van het kanaal, in de vermelde gemeenten met hoge bevolkingsdichtheid.

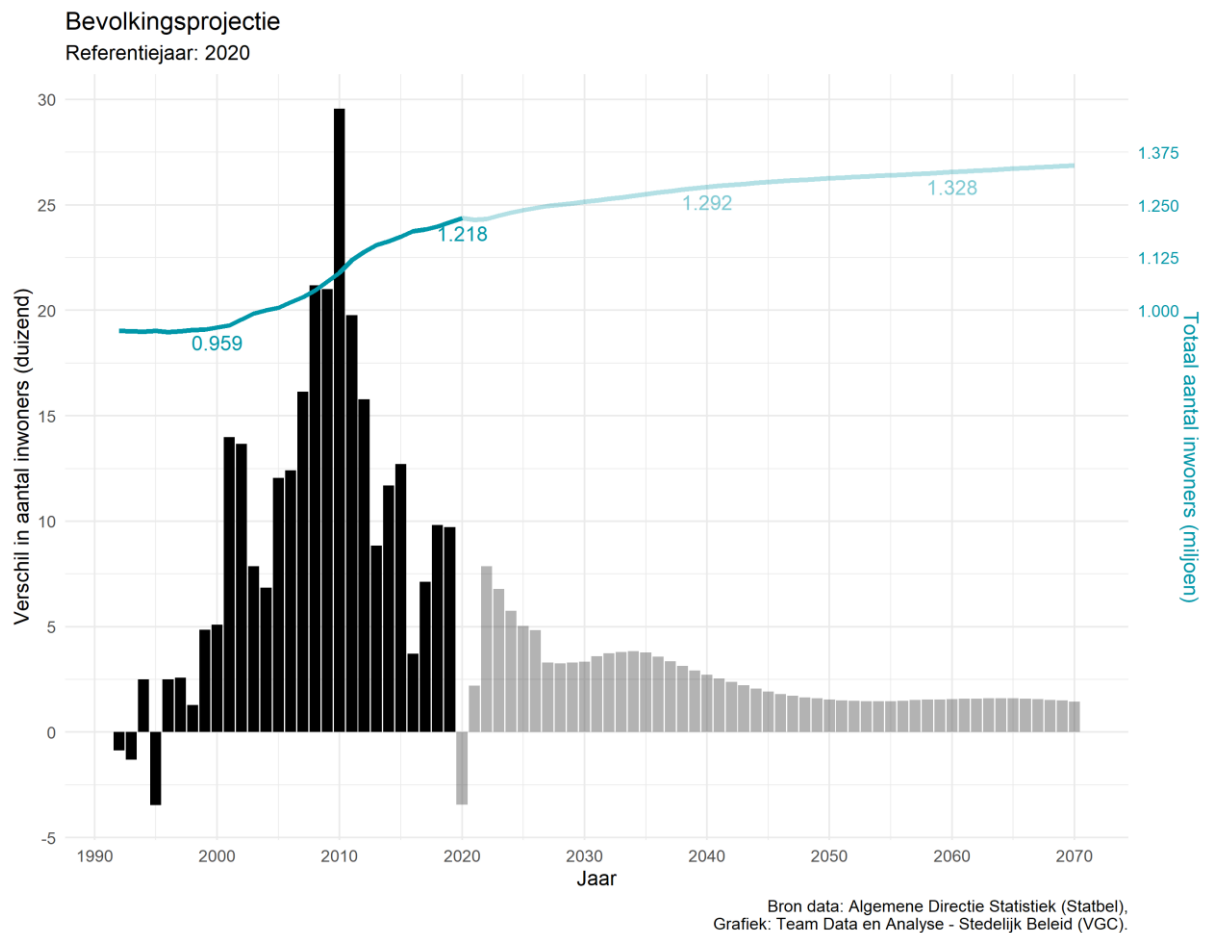
Bron gemeente- en wijkgrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: wijkmonitoring.brussels (BISA),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Bevolkingsgroei

Brussel kende een **enorme bevolkingsgroei** in het voorbije decennium. Ook de toekomstverwachtingen tonen een verdere groei van de Brusselse bevolking.

Omwille van de **COVID-19-pandemie** werden de bevolkingsprojecties voor 2020-2070 door het Federaal Planbureau (2020a, 2020b) wel naar beneden toe bijgesteld. Voor 2020 werd uitgegaan van een krimp in het bevolkingsaantal in Brussel. Ondertussen blijkt dat Brussel in 2020 ondanks de COVID-19-pandemie toch een toename kende van 1.715 inwoners. Dit is het laagste cijfer sinds 1998, maar in tegenstelling tot de projectie is wel sprake van groei. Het verschil tussen voorspelling en de realiteit heeft vooral te maken met de veronderstelling dat het internationale migratiesaldo sterker zou afnemen dan in werkelijkheid het geval was (Federaal Planbureau, 2021).

Van 2022 tot 2025 wordt er terug een sterkere **bevolkingstoename** verwacht, met een voorspelde groei van 25.439 inwoners over 4 jaar. De demografische druk in het Gewest zal zich dus in de komende jaren hernemen, alvorens de groei op langere termijn gestaag daalt en op een lager niveau stabiliseert.

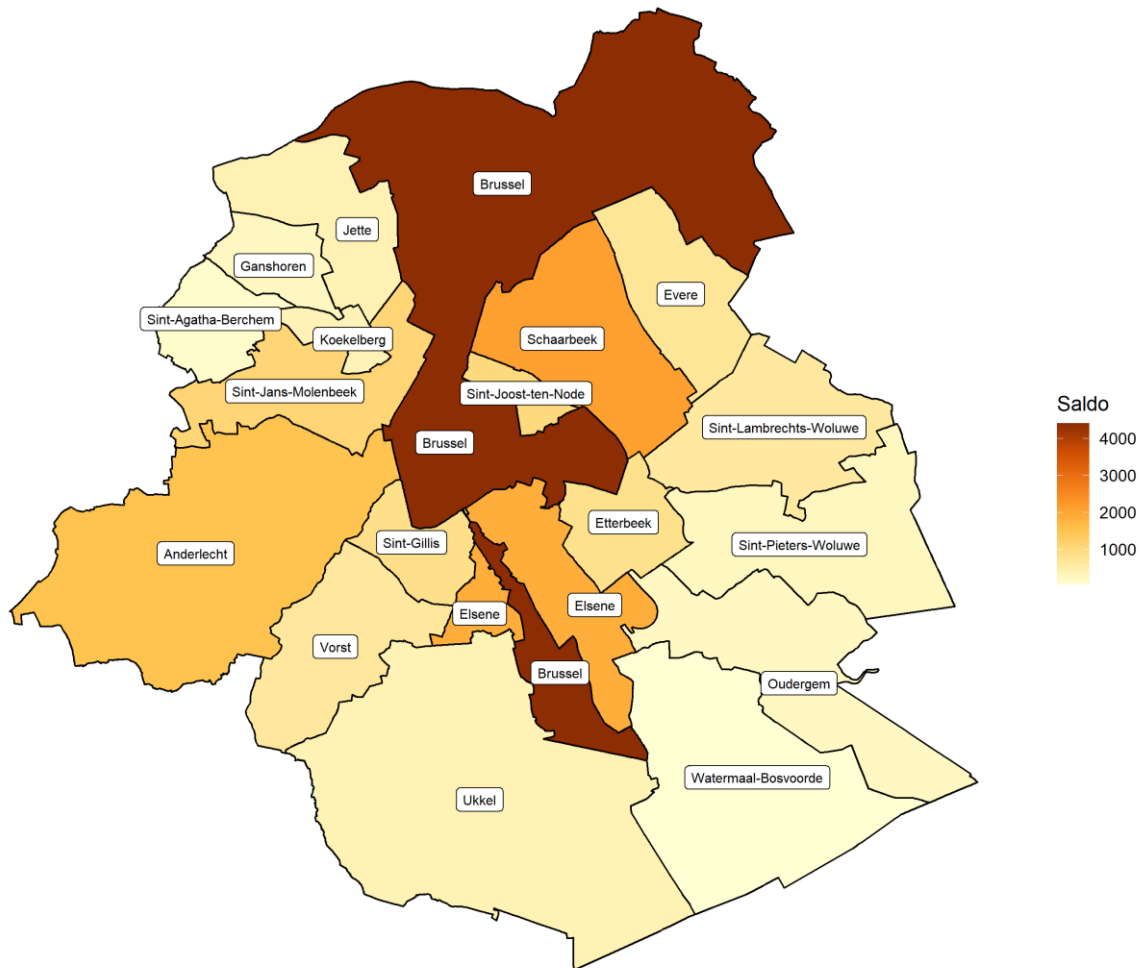
De verklaring voor de grootstedelijke bevolkingsdynamiek die aan de basis ligt van de enorme bevolkingsgroei in Brussel ligt in twee demografische feiten: de natuurlijke bevolkingsloop (geboorten en overlijdens) en de internationale migratie.

Het '**natuurlijke saldo**' van de bevolking (geboorten verminderd met overlijdens) is al vele jaren **positief**. Voor het jaar 2020 tekent het Gewest een 'natuurlijke aangroei' op van 4.863 personen, wat aanzienlijk lager is dan het cijfer van 2019 (7.719). Omwille van de COVID-19-pandemie was het natuurlijke saldo voor heel België in 2020 zelfs voor het eerst sinds lang negatief: er waren 13.111 meer overlijdens dan geboorten. In normale omstandigheden worden er in het Brussels Gewest ongeveer dubbel zoveel geboorten als overlijdens geregistreerd, en dat al sinds 2008 (BISA, 2020b).

Daarnaast is er de **sterke dynamiek van migratie** in het Gewest. Ook in 2020 zorgde de *internationale* migratie voor een grote groep nieuwe Brusselaars: er kwamen 13.635 méér mensen bij in Brussel vanuit het buitenland, dan dat er mensen vanuit Brussel vertrokken naar het buitenland (Statbel, 2021a). Dat is opvallend minder dan in 2019 (17.799), vermoedelijk omwille van de pandemie-omstandigheden, al kan dit aantal sowieso schommelen over de jaren heen (BISA, 2020b). De cijfers van 2019 tonen dat alle Brusselse gemeenten een netto-aangroei optekenden qua internationale migratie, hoewel deze aangroei zeer ongelijk verdeeld is over de gemeenten

(BISA, 2020b). De grootste internationale bevolkingsgroei is al jaren terug te vinden in Brussel-Stad (4.400 in 2019), Schaarbeek (2.118), Elsene (1.875), Anderlecht (1.506), Sint-Jans-Molenbeek (1.095) en Sint-Joost-ten-Node (1.004).

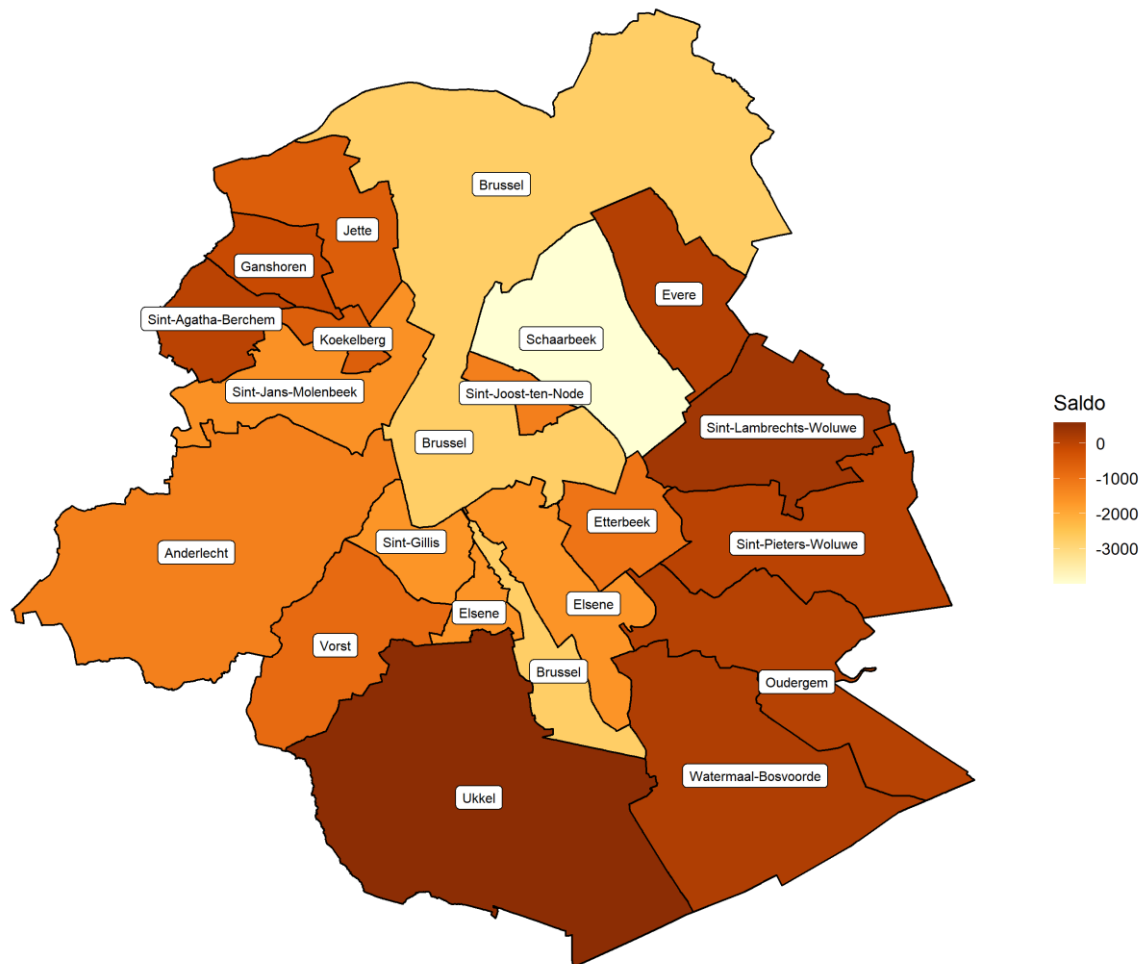
Internationale migratie op gemeenteniveau
Referentiejaar: 2019

Bron gemeentegrenzen: CIBG (Urblis dataset),
Bron inhoudelijke data: Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

De verhuisbewegingen tussen het Gewest en de rest van het land (de *interne* migratie in België) resulteren al jaren in een netto-uitstroom. In 2020 telde de groep die vanuit Brussel naar elders in België vertrok 17.319 mensen méér dan de groep die de omgekeerde beweging maakte (Statbel, 2021a). Niettegenstaande het gewestelijke totaalbeeld, zijn er individuele gemeenten met een positief saldo wat interne migratie betreft. Voor 2019 waren dit Ukkel (588), Sint-Lambrechts-Woluwe (334), Watermaal-Bosvoorde (158), Evere (104), Oudergem (75), Sint-Pieters-Woluwe (37) en Sint-Agatha-Berchem (32). Net zoals het internationale migratiesaldo, kan ook het interne migratiesaldo jaarlijks sterk schommelen, maar toch staat jaar na jaar doorgaans dezelfde groep van zuidelijke en (zuid)oostelijke gemeenten bovenaan de ranglijst. Tegelijk zijn dit ook gemeenten met een laag internationaal migratiesaldo, waardoor de kaarten die de interne en internationale saldi weergeven, tot op zekere hoogte elkaars spiegelbeeld lijken.

Interne migratie op gemeenteniveau
Referentiejaar: 2019

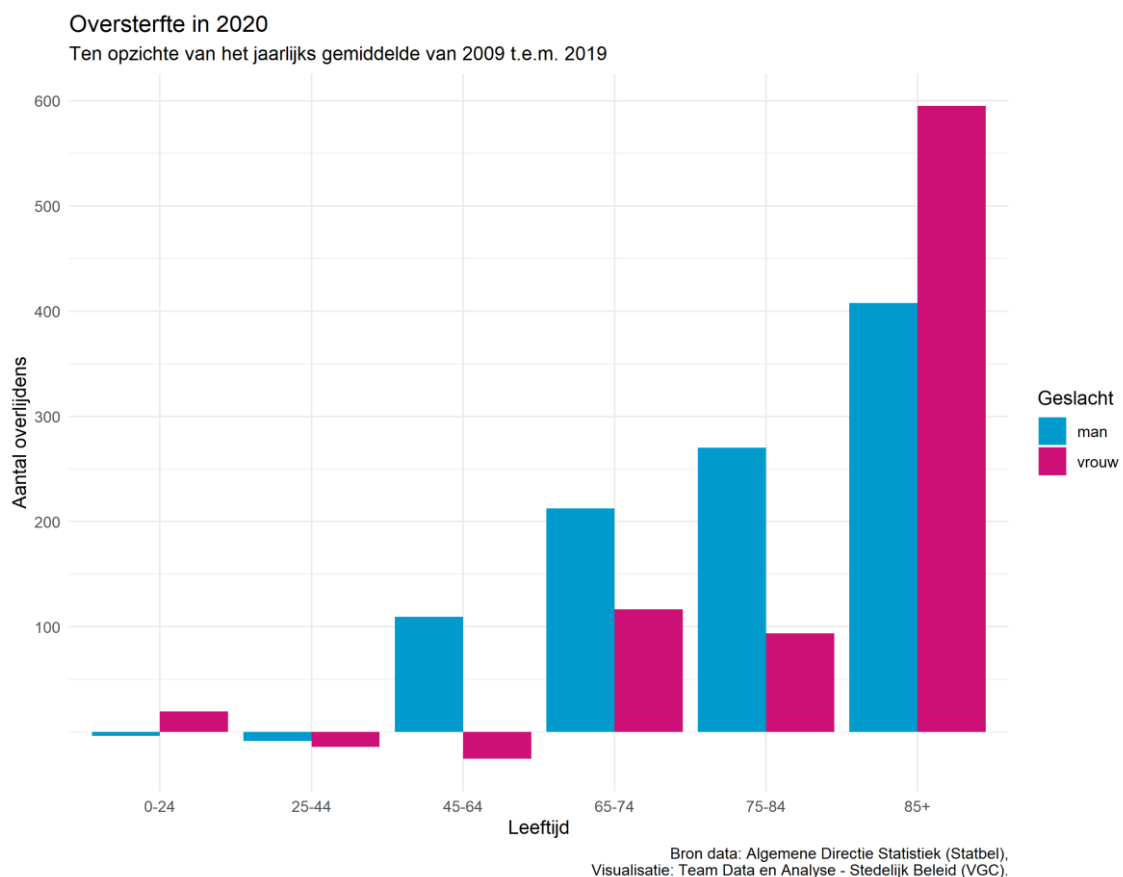

Bron gemeentegrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Leeftijd

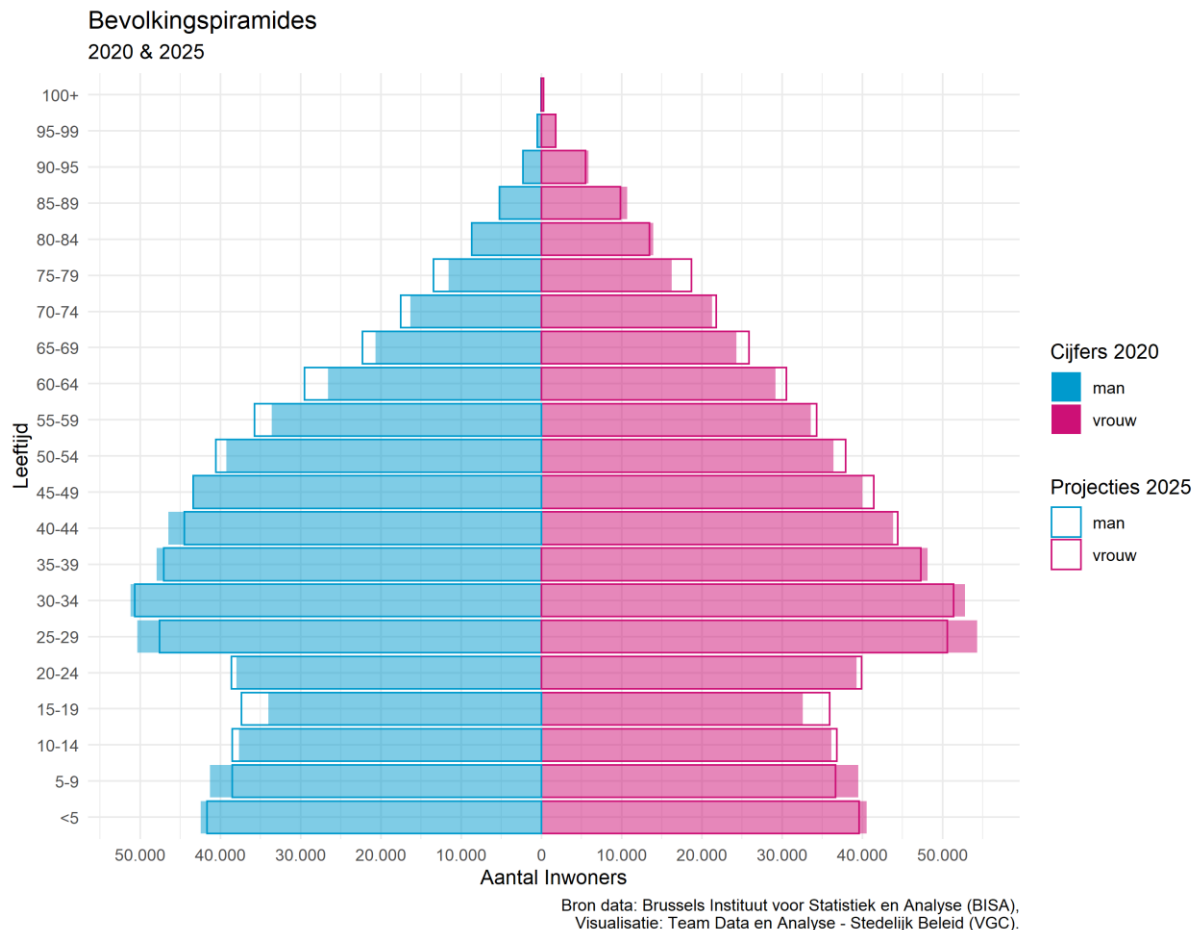
De Brusselse bevolking wordt gekenmerkt door een relatief **jonge gemiddelde leeftijd** in vergelijking met de andere gewesten. Op 1 januari 2020 bedroeg de gemiddelde leeftijd van de bevolking 37,58 jaar (tegenover 42,85 jaar in het Vlaams Gewest en 41,57 jaar in het Waals Gewest – BISA, 2020c). Meer dan een vijfde van de vrouwelijke Brusselaars (21,8%) is minderjarig (0 tot en met 17 jaar), terwijl dat voor de mannelijke Brusselaars zelfs al bijna één op vier is (23,7%). De jongste kinderen (0 tot en met 2 jaar) maken 18% uit van de minderjarige bevolking in Brussel. Ongeveer 40% van alle Brusselaars is jonger dan 30 jaar.

Gezien de relatief jonge bevolking van het Gewest, voorspelde het Federaal Planbureau (2021) dat de demografische groei meer beïnvloed zou worden door de **impact van de COVID-19-pandemie** op de migratiestromen dan op het sterftecijfer⁴. Wat dat laatste betreft, raamde het Federaal Planbureau een oversterfte van 16.000 Belgen in 2020, bijna uitsluitend in de leeftijdscategorieën van 65 jaar en ouder. Voor het Brussels Gewest zijn er in 2020 ongeveer 1.700 extra overlijdens te betreuren in die leeftijdsgroepen, ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde van 2009 tot en met 2019 (Statbel, 2021b).

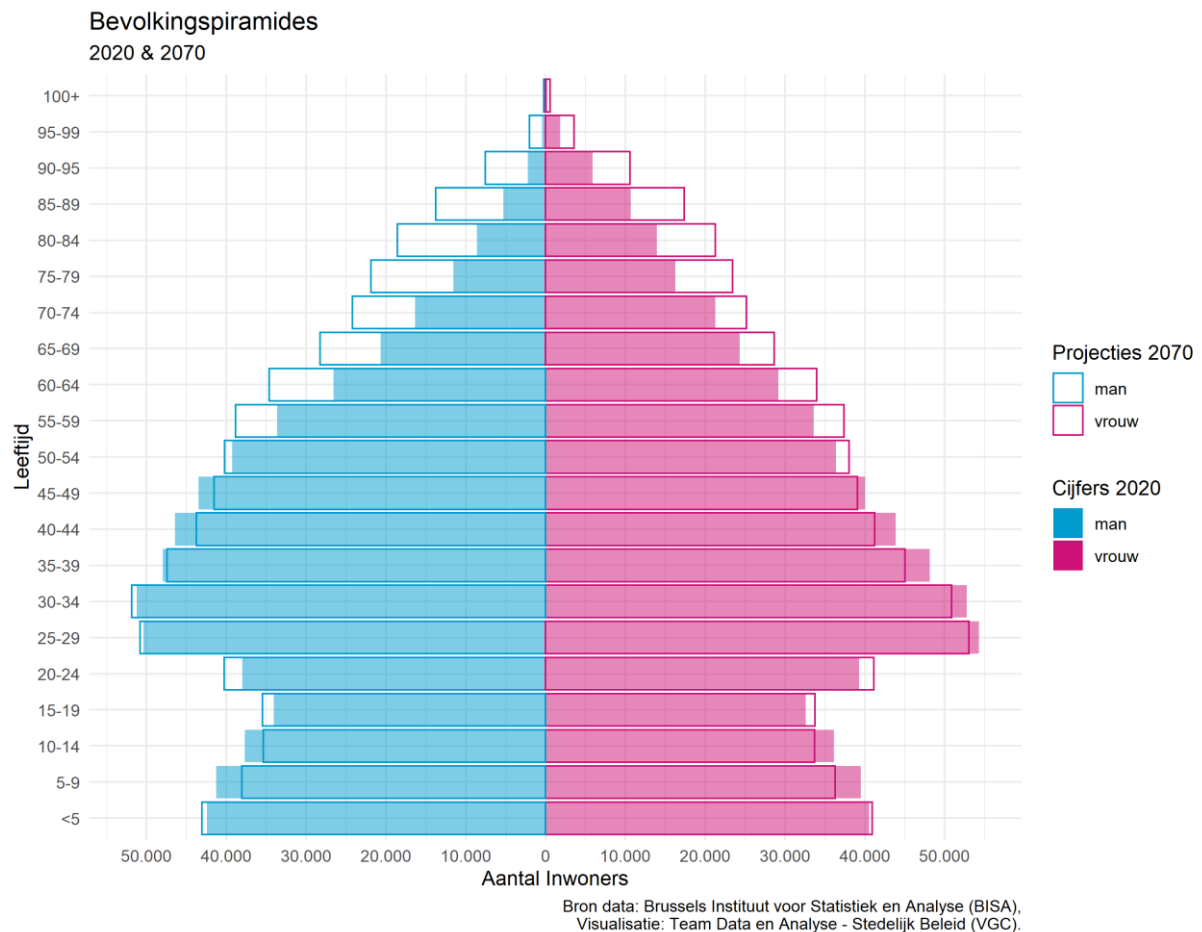

⁴ Een relatief jongere bevolking is immers een bevolking met relatief minder ouderen, die een veel hoger risico lopen om het leven te laten in geval van een besmetting. Tegelijk wordt de totale aangroei van de bevolking in het Gewest al decennia in grotere mate bepaald door internationale migratie dan door de natuurlijk aangroei. Een plotse halvering van die migratie, waar het Federaal Planbureau van uitging (2020b), zou dan betekenen dat er via migratie 7.000 minder mensen dan verwacht zouden bijkomen.

Tegen 2025 voorspelt het BISA (2021a) een bevolkingsgroei in de meeste leeftijdscategorieën zoals blijkt uit de onderstaande bevolkingspiramide. Onder meer de toename in het aantal 15- tot 19-jarigen valt op: voor beide geslachten samen, gaat dit om een stijging van 6.656 individuen, of bijna 10% meer dan in 2020.

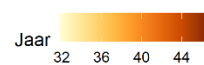
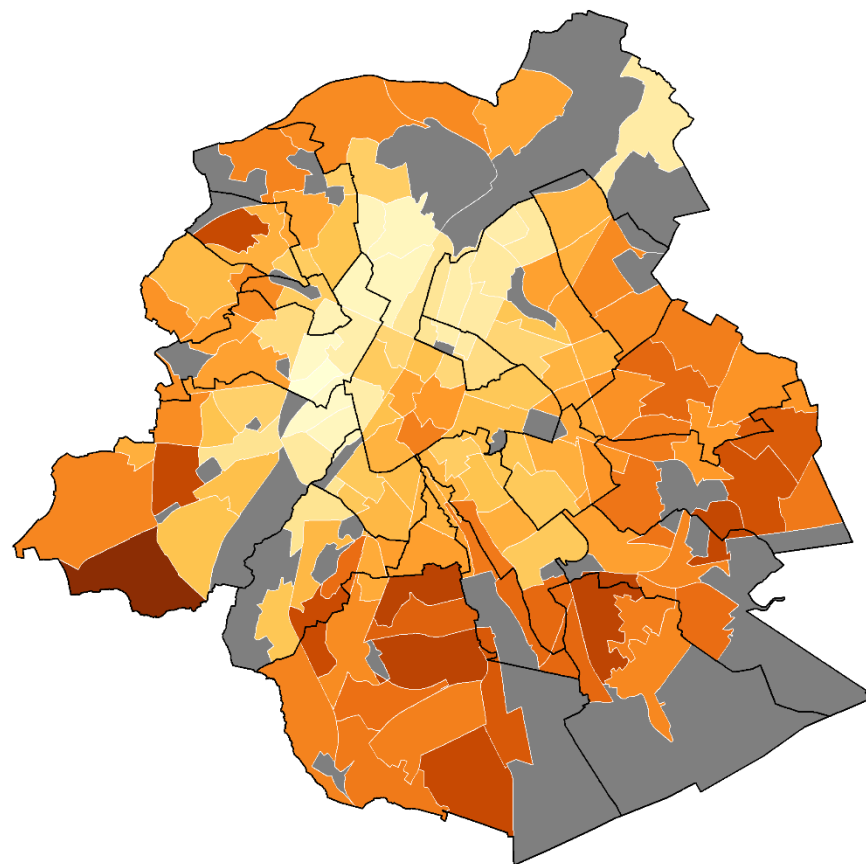

De voorspellingen voor 2070 tonen een aanzienlijke groei van alle leeftijdscategorieën vanaf 50 jaar. Demografische projecties zijn gestoeld op de huidige trends en op wetenschappelijk gegronde veronderstellingen, over onder meer het natuurlijk saldo en de migratiestromen. Naarmate er verder in de toekomst wordt geprojecteerd, is de kans groter dat er onvoorziene omstandigheden plaatsgrijpen, die de huidige ramingen achterhalen. Toch is het interessant om een blik te werpen op de (verre) demografische toekomst van Brussel. Op basis van de huidige inzichten, blijkt dat het Brussels Gewest niet ontsnapt aan de vergrijzing, hoewel verwacht wordt dat het fenomeen minder uitgesproken is dan elders in het land (Statbel, 2018).

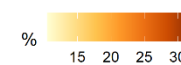
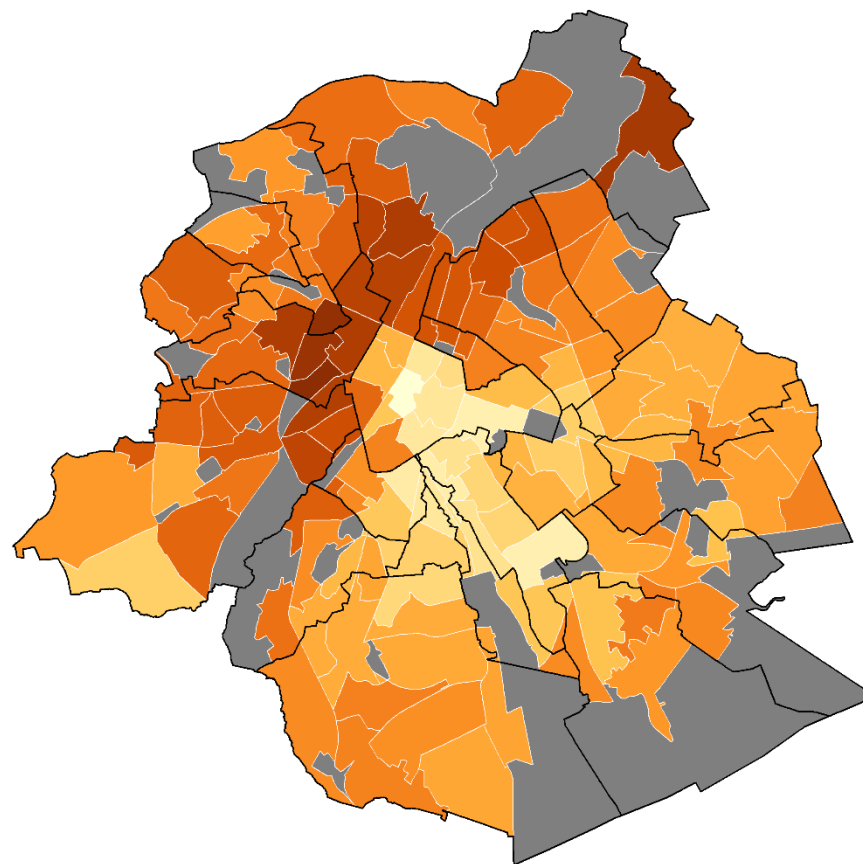

De huidige geografische spreiding van leeftijd in het Gewest volgt het gekende ruimtelijk-demografische patroon. De wijken rond de Vijfhoek en met name de wijken in de kanaalzone hebben de gemiddeld jongste bevolking. Hoe meer we naar de rand van het Gewest gaan, hoe ouder de wijkbevolking gemiddeld is. Wijken in de richting van of zelfs voorbij 30% minderjarige inwoners, bevinden zich hoofdzakelijk in Sint-Jans-Molenbeek en enkele aangrenzende wijken in Koekelberg, Anderlecht (Kuregem) en Brussel-stad (Oud Laken Oost en West). Ook Haren, aan de noordoostelijke rand van Brussel en geflankeerd door industriezones, valt op de onderstaande kaarten op, met een gemiddelde leeftijd van 33,5 jaar en 30,7% minderjarigen.

Gemiddelde leeftijd op wijkniveau
Referentiejaar: 2019

Aandeel 0- tot 17-jarigen op wijkniveau
Referentiejaar: 2019

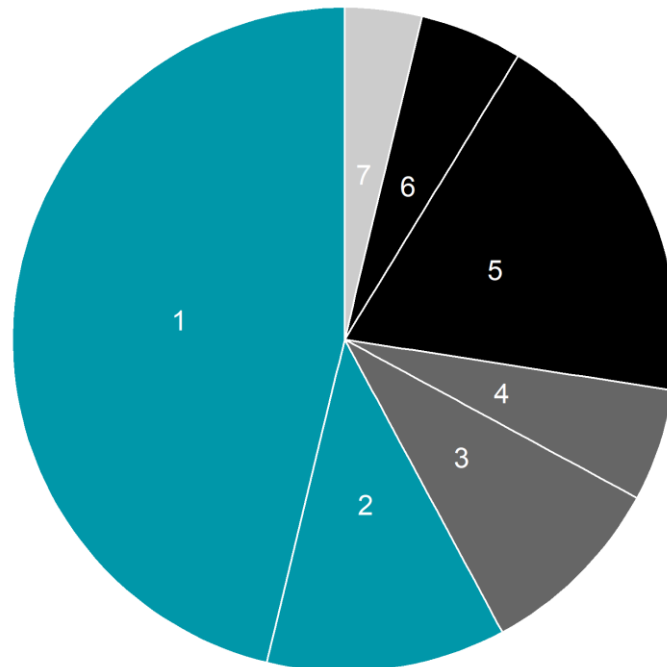

Bron gemeente- en wijkgrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: wijkmonitoring.brussels (BISA),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Huishoudtypes

De meer dan 1,2 miljoen Brusselaars die we op 1 januari 2021 optekenden, wonen in 559.260 huishoudens. Met een aandeel van 46,2% zijn de **alleenstaanden het meest vertegenwoordigd** als huishoudtype in het Gewest (op 1 januari 2021; Statbel, 2021c). Het op één na meest voorkomende huishoudtype zijn de gehuwde koppels met één of meerdere thuiswonende kinderen (18,7%). Eenoudergezinnen vormen het derde meest voorkomende huishoudtype met een aandeel van 11,6%. Dat betekent dat alleenstaanden én alleenstaanden met kinderen samen bijna 58% van de huishoudens uitmaken in 2021. Indien we de gehuwde koppels met één of meerdere thuiswonende kinderen samen tellen met de *ongehuwde* koppels met één of meerdere thuiswonende kinderen (5,5%) vormen zij ook bijna een kwart van alle private huishoudens.

Verdeling huishoudens
Referentiejaar: 2021

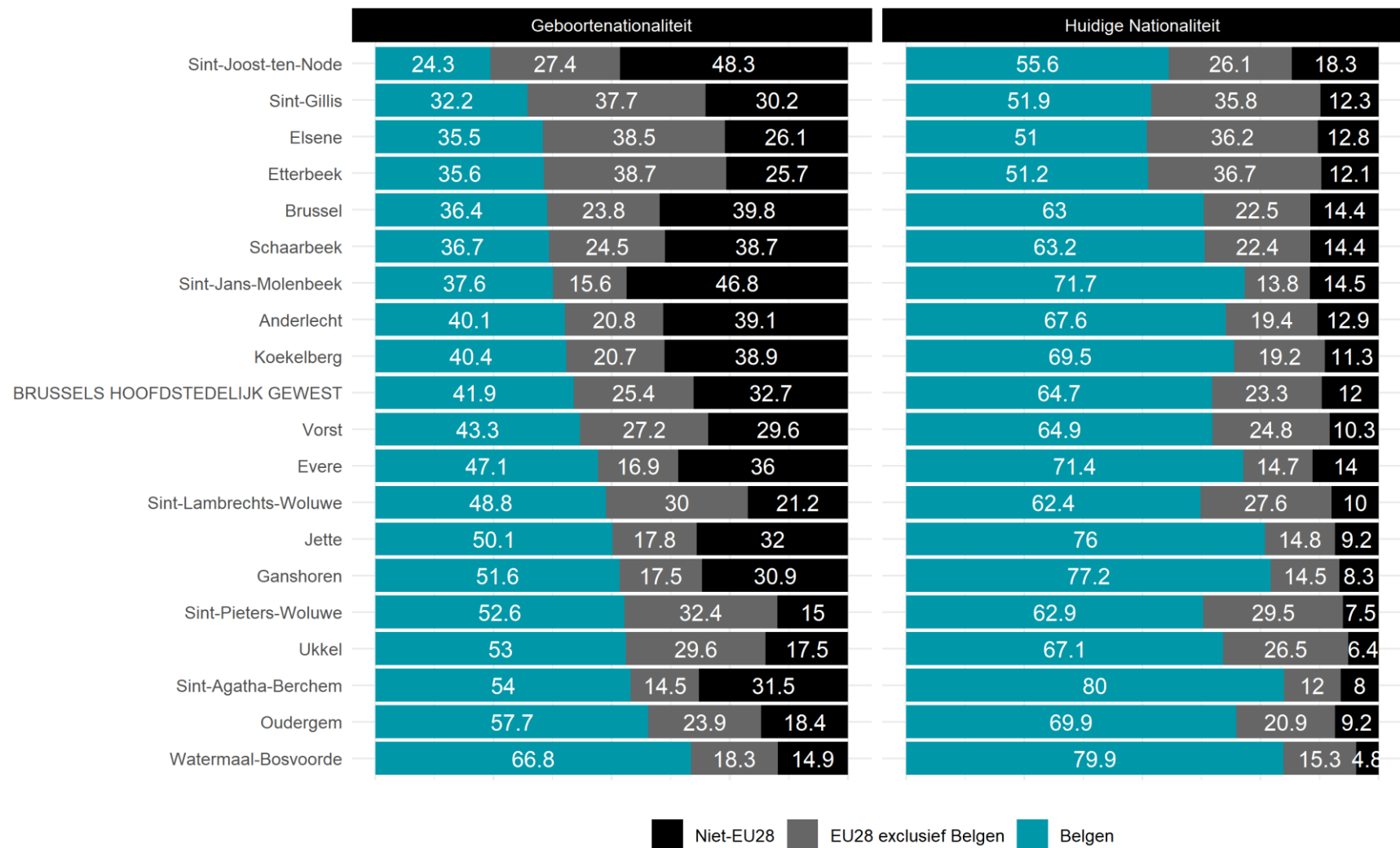
Huishoudtype

- 1. Alleenwonenden
- 2. Alleenstaande ouders
- 3. Gehuwde koppels zonder thuiswonend kind
- 4. Niet-gehuwd samenwonende koppels zonder thuiswonend kind
- 5. Gehuwde koppels met thuiswonend(e) kind(eren)
- 6. Niet-gehuwd samenwonende koppels met thuiswonend(e) kind(eren)
- 7. Andere types huishoudens

Bron data: Algemene Directie Statistiek (Statbel),
Visualisatie: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Verdeling Nationaliteiten

De afgebeelde waarden zijn percentages afgerond tot op één decimaal | Referentiejaar: 2020

Bron data: Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA),
Visualisatie: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Nationaliteiten

De Brusselse bevolking is uitgesproken divers en internationaal. Drie kwart van de Brusselaars is ofwel niet-Belg (35,5%) ofwel Belg met **buitenlandse achtergrond** (39,5%) (Statbel, 2021d). Met 186 nationaliteiten in 2020 (Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor, 2020), blijft het Gewest het meest diverse en internationale stedelijke gebied in België. Bijna zes op tien Brusselaars hebben geen Belgische nationaliteit bij geboorte (BISA, 2020d). De Brusselaars die niet de Belgische nationaliteit hebben, zijn in de eerste plaats Europeanen (EU28). In 2020 vertegenwoordigden ze 23,3% van de bevolking in het Gewest.

Iets minder dan twee op drie Brusselaars (64,7%) heeft de Belgische **nationaliteit** in 2020. Ter vergelijking: in het Vlaams Gewest gaat dit om 90,7% van de bevolking. Niet alle Brusselse gemeenten hebben evenveel nationaliteiten of inwoners met niet-Belgische nationaliteiten op hun grondgebied. Bovendien verschillen gemeenten ook in de verhouding inwoners met een Europese (EU-28, België niet meegerekend) versus niet-Europese (geboorte)nationaliteit.

Aantal nationaliteiten per gemeente	
Brussel	169
Elsene	165
Schaarbeek	162
Etterbeek	153
Sint-Gillis	153
Ukkel	149
Sint-Lambrechts-Woluwe	149
Anderlecht	147
Vorst	143
Sint-Jans-Molenbeek	141
Evere	139
Sint-Pieters-Woluwe	139
Oudergem	136
Jette	135
Sint-Joost-ten-Node	130
Watermaal-Bosvoorde	117
Koekelberg	116
Sint-Agatha-Berchem	111
Ganshoren	108
Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor (2020)	

Aantal inwoners per huidige nationaliteit	
België	788.698
EU-28 zonder België	283.681
Rest van Europa	12.117
Afrika	67.629
Azië	43.961
Amerika	13.695
Oceanië	324
Onbekenden	8.150
TOTAAL (2020)	1.218.255
Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2020d)	

De tien meest vertegenwoordigde buitenlandse huidige nationaliteiten (aantal inwoners)	
Frankrijk	65.656
Roemenië	44.129
Marokko	34.597
Italië	34.422
Spanje	29.161
Polen	22.093
Portugal	19.386
Bulgarije	12.730
Duitsland	10.703
Griekenland	9.581
Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2020d)	

2. Sociaal-economische analyse

Bbp

De structuur van de economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat hoofdzakelijk uit de **tertiaire sector** (dienstensector), goed voor ruim 69 miljard euro of 92,4% van het bruto binnenlands product (bbp) in 2018 (BISA, 2021b). De bedrijfstakken 'krediet en verzekeringen' en 'overige marktdiensten'⁵ dragen het meeste bij tot de totale toegevoegde waarde in Brussel. In 2019 ging dit respectievelijk om 20,0 en 29,8%, of bijna de helft van het totaal (Federaal Planbureau en anderen, 2021).

Binnen België heeft het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest het hoogste bbp per inwoner**. Dat komt voornamelijk doordat belangrijke administratieve en bedrijfszetels in Brussel gevestigd zijn. Uitgedrukt in koopkrachtstandaard (KKS) wordt het bbp per inwoner voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2021 geraamd op 64.204 euro. Daarna volgt het Vlaams Gewest (38.182 euro KKS). Het bbp per inwoner ligt het laagst in het Waals Gewest (27.246 euro KKS) (Statistiek Vlaanderen, 2021a). In België **pendelen** echter veel inwoners van het Vlaams of Waals Gewest naar Brussel voor de uitoefening van hun job. Ze dragen zo ook bij tot het Brusselse bbp, al wordt hun inkomen grotendeels dichterbij huis gespendeerd, buiten Brussel. Wanneer het bbp van het Gewest wordt gecorrigeerd voor de arbeid van al die pendelaars, daalt het fors met 40% (38.555 euro).

De macro-economische context werd wereldwijd plots en grondig veranderd door de **coronapandemie**. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertaalde zich dat in een geschatte krimp van het bbp met 6,1%. Hiermee is de krimp kleiner dan in Wallonië (-6,9%), en op hetzelfde niveau als in Vlaanderen (Federaal Planbureau en anderen, 2021). De bedrijfstak die in Brussel, en in de andere gewesten, het meest bijdraagt aan de krimp in toegevoegde waarde, is 'handel en horeca'. Daarna volgen 'overige marktdiensten', 'vervoer en communicatie', 'gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening'⁶ en 'krediet en verzekeringen'.

Voor 2021 wordt er **opnieuw een groei van het bbp** voorspeld, die voor Brussel wordt geraamd op 4,2%. Het herstel zou ook in 2022 aanhouden (3,1% groei in Brussel) en er wordt een terugkeer naar de economische activiteit van voor de pandemie verwacht. Deze positieve vooruitzichten impliceren niet dat de crisis daarom in alle bedrijfstakken tegen 2022 verteerd zal zijn. Voor de 'handel en horeca', bijvoorbeeld, zou de toegevoegde waarde in Brussel nog 11,6% onder het niveau van 2019 uitkomen (Federaal Planbureau en anderen, 2021).

Werkgelegenheid

Wat de **totale (binnenlandse) werkgelegenheid** betreft, was er in 2020 sprake van een stabilisatie voor Brussel. Ook Vlaanderen kende een stabilisatie, terwijl de werkgelegenheid in Wallonië licht daalde. In 2021 en 2022 zou volgens projecties van het Federaal Planbureau de werkgelegenheid in de Brusselse privésector blijven dalen (-0,3% en -0,2%), maar gecompenseerd worden door een hogere werkgelegenheid bij de overheid en een toename in het aantal zelfstandigen. Bijgevolg zou de binnenlandse werkgelegenheid in Brussel groeien in 2021 (+0,2%) en 2022 (+0,1%). De **afname van de loontrekkende werkgelegenheid door de coronacrisis** in 2020 was relatief beperkt

⁵ De overige marktdiensten bestaan onder meer uit uitgeverijen en media, informaticadiensten, exploitatie en verkoop van vastgoed, rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, reclamewezen en marktonderzoek, adviesbureaus, administratieve en ondersteunende diensten, de amusementsector,...

⁶ Onder meer door uitstel van niet-dringende ingrepen in ziekenhuizen.

(-1%), dankzij de versoepelde voorwaarden voor tijdelijke werkloosheid, en steun via hinder- en compensatiepremies (Federaal Planbureau en anderen, 2021). Het banenverlies dat optrad, situeerde zich vooral in de bedrijfstakken 'handel en horeca' en 'overige marktdiensten' met respectievelijk bijna 3.000 en 2.000 minder werknemers in Brussel. In andere takken was er jobcreatie ('gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' en 'overheidsadministratie en onderwijs'), maar toch kwam de loontrekkende werkgelegenheid licht negatief uit in de Brusselse economie als geheel: -0,2% (tegenover -0,3% in Vlaanderen en -0,5% in Wallonië).

De **zelfstandige werkgelegenheid** is wel positief gebleven, dankzij de versoepelde voorwaarden voor het overbruggingsrecht en steun via premies. In tegenstelling tot de situatie bij de loontrekkenden werd het zelfstandig jobverlies in sommige sectoren ('handel en horeca' en 'krediet en verzekeringen') ook meer dan gecompenseerd door jobs in andere sectoren (onder andere in de 'gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening').

Werkloosheid

Globaal genomen kent het Gewest een activiteitsgraad van 65,4% en een werkloosheidsgraad van 17,1% (Steunpunt Werk, 2020a).

Herkomst

Op de arbeidsmarkt, ook in Brussel, zijn verschillen in sociale achtergrond bepalend voor de kansen op tewerkstelling. Meer typerend voor Brussel, is dat de inwoners van het Gewest (15-64 jaar) met een nationaliteit van de Europese Unie (EU28) een hogere activiteitsgraad kennen dan de Brusselaars met een Belgische nationaliteit (73,3% versus 67,6%) én een aanzienlijk lagere werkloosheidsgraad (6,9% versus 18%). Bij **Brusselaars met een niet-EU28-nationaliteit** zien we echter de **laagste activiteitsgraad** (49,6%) en de hoogste werkloosheidsgraad (33,1%): er is dus een breuklijn tussen EU- en niet-EU-nationaliteiten (Steunpunt Werk, 2020a). Bovendien is er ongelijkheid op de arbeidsmarkt volgens herkomst: de werkloosheidsgraad van Brusselaars met Maghrebijnse of Afrikaanse migratie-achtergrond is 3 tot 4 keer hoger dan bij Brusselaars met een Belgische achtergrond (view.brussels, 2019).

Ook leeftijd, opleiding en huishoudtype hebben een invloed op de kansen op de Brusselse arbeidsmarkt. Bovendien kennen de werkloosheidscijfers een ongelijke geografische spreiding.

Leeftijd

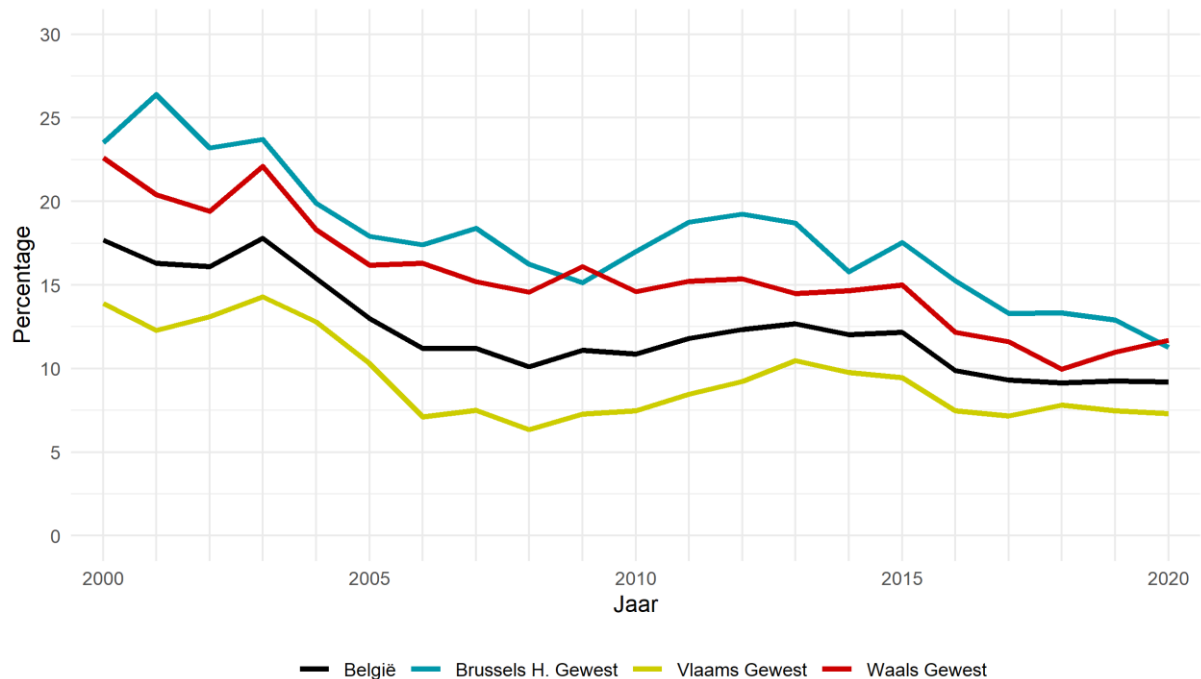
De **werkloosheidsgraad van de jonge Brusselaars** (15-24 jaar) ligt hoger dan die in andere leeftijdscategorieën. De werkloosheidsgraad van de jonge Brusselaars ligt het hoogst (28,4%) op de leeftijd dat de middelbare school wordt verlaten (18-19 jaar): De werkloosheid blijft echter hoog (23,7%) in de groep van 20- tot 24-jarigen (Steunpunt Werk, 2020b).

Bovendien zegt 11,3% van de Brusselse jongeren (in de groep 15- tot 24-jarigen) dat ze noch aan het werk zijn, noch een opleiding volgen (Steunpunt Werk, 2021a). Dat **NEET-cijfer** ("Not in Education, Employment or Training" of NEET) is het laagste percentage van de afgelopen 20 jaar voor Brussel. Dat neemt niet weg dat dit naar schatting om ruim 16.000 Brusselse jongeren gaat van wie de talenten waarschijnlijk niet ten volle worden aangeboord, terwijl de jeugd net een troef voor de arbeidsmarkt kan zijn.

In tegenstelling tot Vlaanderen en Wallonië, is Brussel een grootstedelijk gewest, waardoor NEET-cijfers van de regio's vergelijken voor een specifiek jaar vaak niet betekenisvol is. Tegelijk zijn er in de verschillende gewesten overeenkomsten in het patroon over de tijd waarneembaar, wat indicatief is voor beïnvloedende factoren die Brussel deels of geheel overstijgen, zoals de arbeidsmarkt en het ruimere economische klimaat.

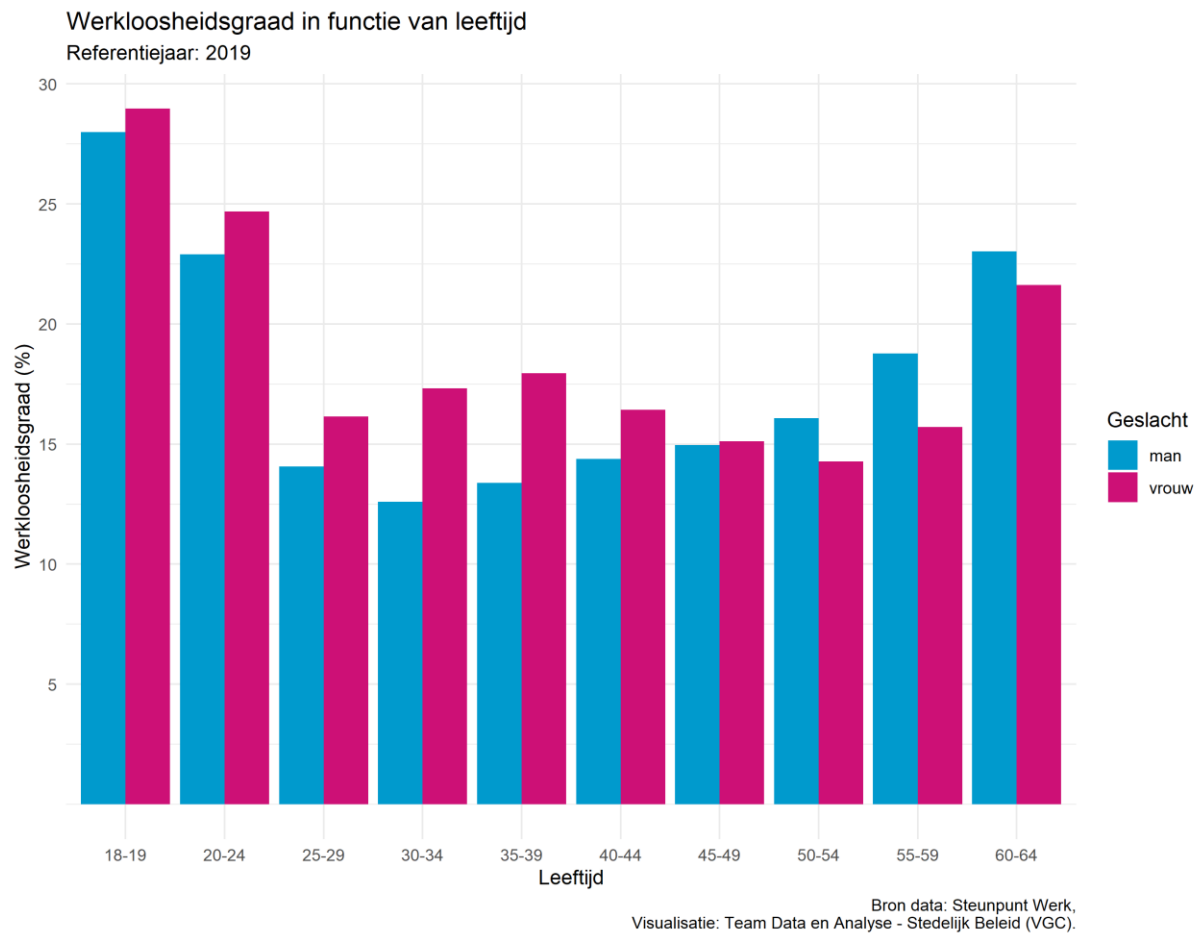
Aandeel NEET-jongeren over de tijd in functie van regio

Op basis van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK)

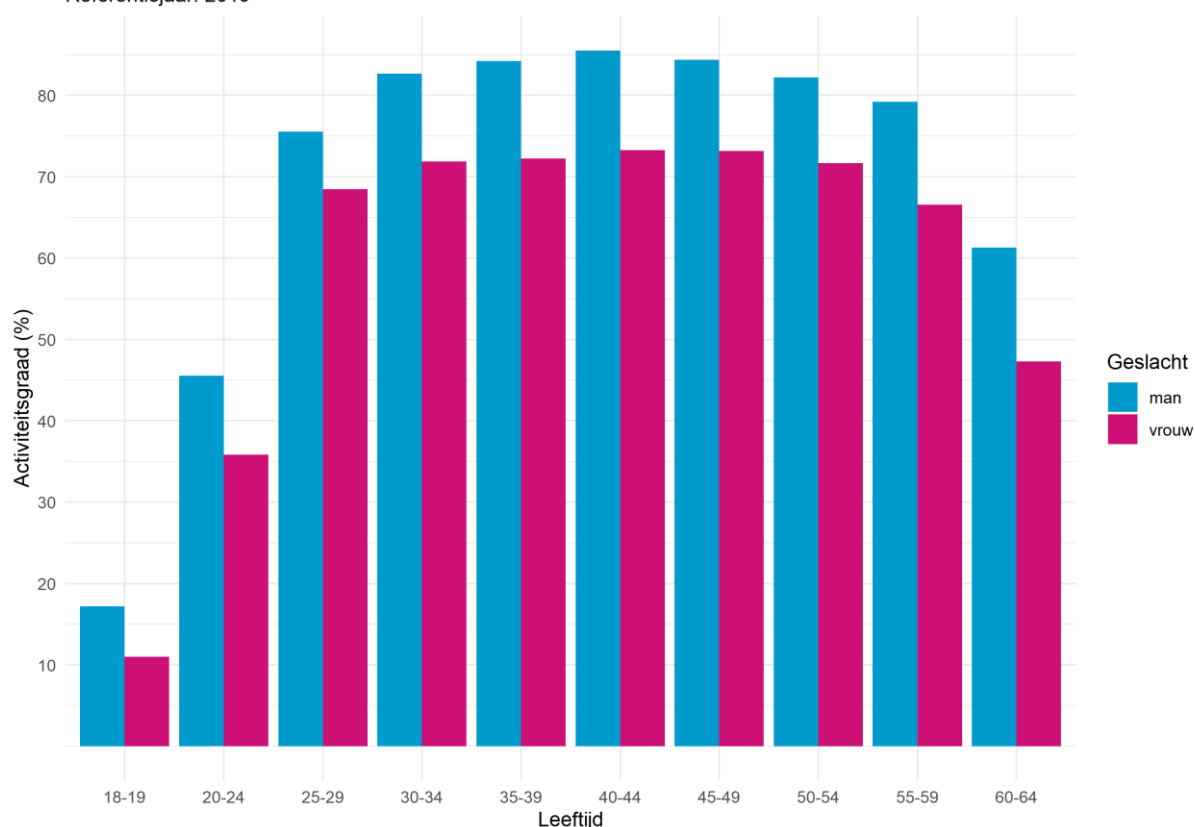
Bron data: Steunpunt Werk,
Visualisatie: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Wat mannen betreft bevindt het laagste **werkloosheidcijfer** (Steunpunt Werk, 2020b), zich in de leeftijdscategorie 30-34 jaar (12,6%), terwijl dit bij vrouwen in de leeftijdscategorie 50-54 jaar ligt (14,3%). Er tekent zich ook een geslachtsverschil af: tot en met de leeftijdscategorie 40-44 jaar is de werkloosheidsgraad bij vrouwen hoger, in de leeftijdscategorie 45-49 jaar is het verschil verwaarloosbaar. Vanaf 50 jaar is de werkloosheidsgraad lager bij vrouwen, dan bij mannen.

De **activiteitsgraad** ligt over de hele lijn hoger bij mannen dan bij vrouwen (Steunpunt Werk, 2021b). Het geslachtsverschil in activiteitsgraad is waarneembaar in alle nationaliteitsgroepen, maar is het sterkst bij de niet-EU inwoners. In 2018 was 60,4% van de niet-EU mannen van 15-64 jaar aan het werk of werkzoekend, tegenover 38,5% van de niet-EU vrouwen van 15-64 jaar.

Activiteitsgraad in functie van leeftijd
Referentiejaar: 2019

Bron data: Steunpunt Werk,
Visualisatie: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

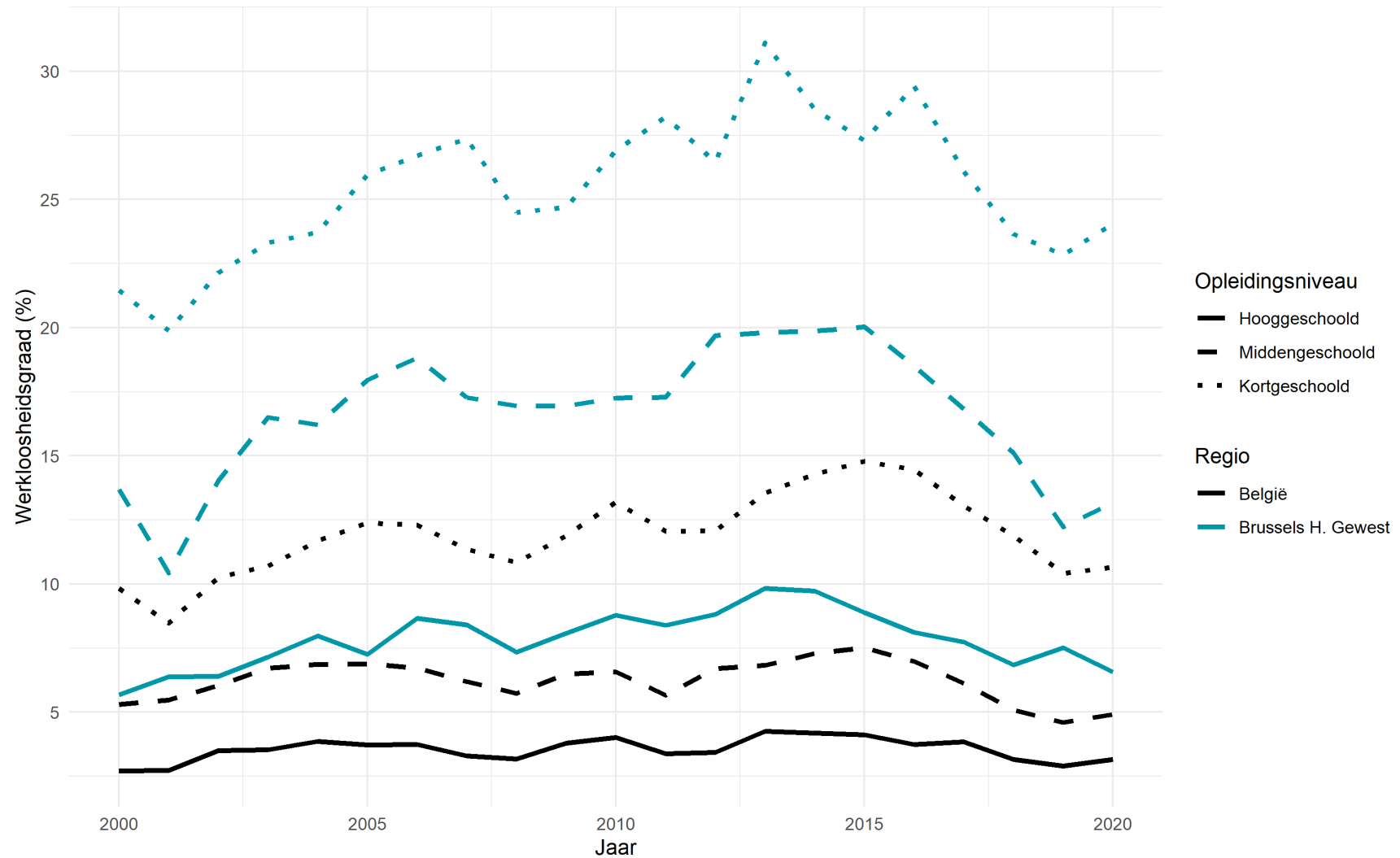
Opleiding

Kortgeschoolden⁷ (24,1%) rapporteren veel hogere werkloosheidsgraden dan midden- (13,2%) en hogeschoolden (6,6%) (Steunpunt Werk, 2021c). Wat kort- en middengeschoolden betreft, lijkt er in 2020 een einde te komen aan de sterke daling in de werkloosheidsgraad die er in de jaren voordien was. Aangezien deze cijfers enkel bevroagden van 25 jaar en ouder omvatten, en aldus de hoge werkloosheidsgraad bij de Brusselse jongeren tussen 20 en 24 jaar niet capteert, zouden de cijfers dus nog hoger kunnen uitvallen dan reeds het geval is. Bovendien is er een tendens van het onderschatten van de werkloosheidsgraad aan de hand van instrumenten die rekenen op zelfrapportage, zoals de Enquête naar Arbeidskrachten (EAK), waar deze cijfers uit komen.

⁷ Kortgeschoolden hebben geen diploma, een diploma lager onderwijs of een diploma lager secundair onderwijs. Middengeschoolden hebben een diploma secundair onderwijs of een diploma post-secundair niet-hoger onderwijs. De hogeschoolden hebben een diploma hoger onderwijs (van het korte of van het lange type) of universitair onderwijs (inclusief voortgezette universitaire opleiding en een doctoraat).

Werkloosheidsgraad (25-64 jaar) over de tijd in functie van opleidingsniveau

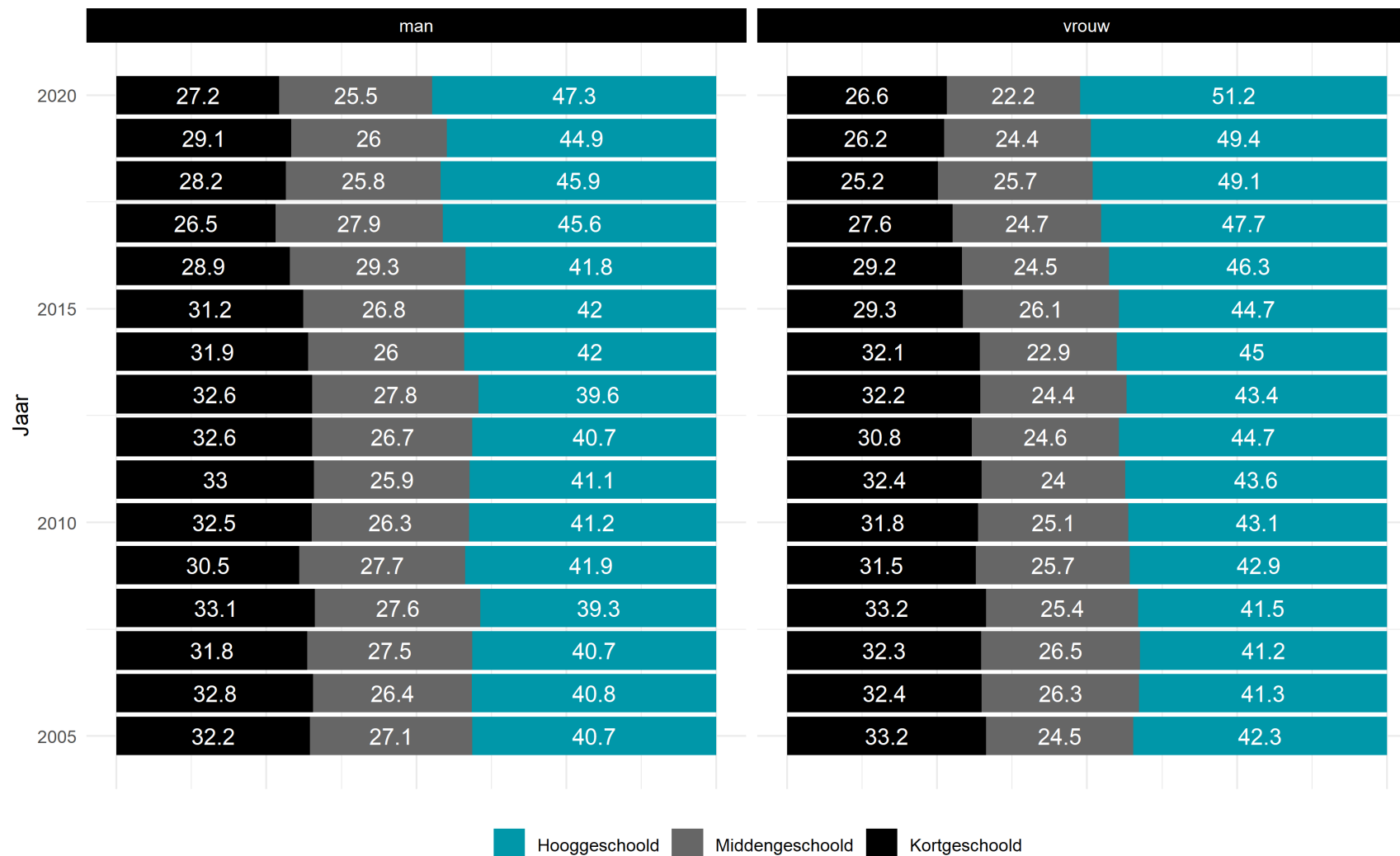
Op basis van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK)

Bron data: Steunpunt Werk,
Visualisatie: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Verdeling Opleidingsniveaus in de Bevolking (25-64 jaar) over de tijd en per geslacht

De afgebeelde waarden zijn percentages afgerond tot op één decimaal | Op basis van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK)

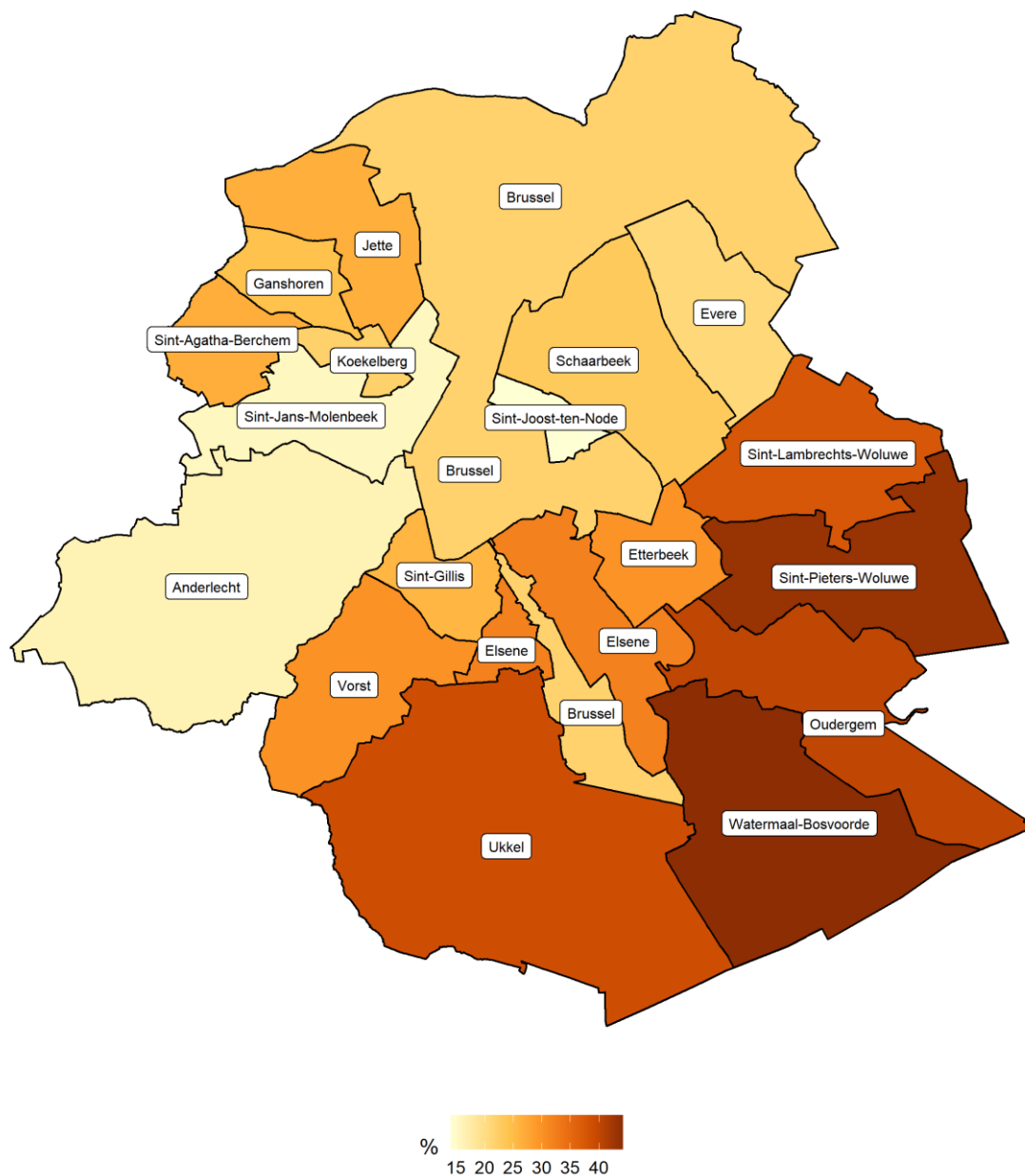

Bron data: Steunpunt Werk,
Visualisatie: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Hoewel er jaarlijkse schommelingen zijn in de schattingen, is er een **positieve tendens** in de evolutie van de **scholingsgraad** van de Brusselse bevolking, wat de kansen op de arbeidsmarkt verhoogt. Voor het jaar 2020 wordt geschat dat de helft van de ondervraagde Brusselaars (tussen 25 en 64 jaar) een diploma hoger onderwijs heeft behaald (Steunpunt Werk, 2021d). In diezelfde leeftijdsgroep wordt het aandeel Brusselaars met maximum een diploma lager secundair onderwijs al enkele jaren op minder dan 30% geschat. Al bij al dus een kleinere groep laaggeschoolden ten opzichte van de groep hooggeschoolden. Het aandeel hoogopgeleiden wordt ook systematisch hoger geschat bij de Brusselse vrouwen (cf. rechterkant van de figuur op pagina 21) dan bij de Brusselse mannen (cf. linkerkant van de figuur).

Aandeel van de 25-plussers met een diploma hoger onderwijs

Referentiejaar: 2017

Bron gemeentegrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: Algemene Directie Statistiek (Statbel),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

De kaart op pagina 22 toont het percentage 25-plussers (zonder bovengrens) met een diploma hoger onderwijs voor 2017, en is in tegenstelling tot de *Enquête* naar Arbeidskrachten (EAK) het resultaat van administratieve databanken (Statbel, 2021e). In 2017 had 29% van de Belgische bevolking een diploma hoger onderwijs, een aandeel waar Etterbeek (29,9%) en Vorst (30,0%) ongeveer zaten. Het aandeel was het laagst in Anderlecht (16,3%), Sint-Jans-Molenbeek (15,5%) en Sint-Joost-ten-Node (14,0%). De percentages in de zuidelijke en (zuid)oostelijke gemeenten liggen tussen 37,7% en 44,2% wat opnieuw resulteert in het duaal beeld van het gewest.

Huishoudtype

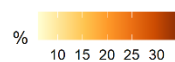
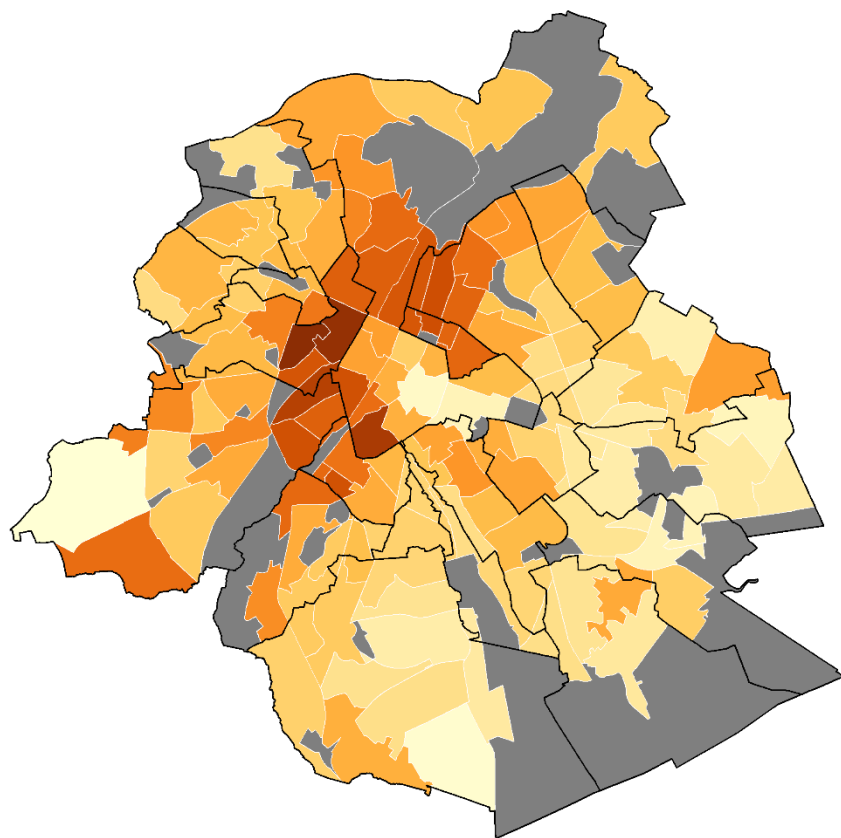
Het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn merkt in haar jaarlijks rapport (2020) op dat alleenstaande mannen zonder kinderen een hogere werkloosheidsgraad rapporteren dan alleenstaande vrouwen zonder kinderen: 17% ten opzichte van 10% in 2019 (EAK). Verder valt de lagere activiteitsgraad (43%) van **alleenstaanden met kind(eren)** op. Een verklaring daarvoor zou kunnen zijn dat deze laatste groep niet zelden genoodzaakt is zich uit de arbeidsmarkt terug te trekken om de zorg voor één of meerdere kinderen te kunnen bolwerken.

Een werkloosheidscijfer voor de alleenstaande ouders kon niet geschat worden, wegens te weinig respondenten in die groep voor 2019. In een voorgaand rapport (Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, 2019) bedroeg het werkloosheidscijfer van 2018 voor alleenstaande ouders 17% (tegenover 20% en 11% bij respectievelijk de alleenstaande mannen en vrouwen *zonder* kinderen). Alleenstaande ouders en alleenstaande mannen zonder kinderen komen met andere woorden naar voren als risicogroepen op gebied van werkloosheid.

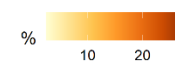
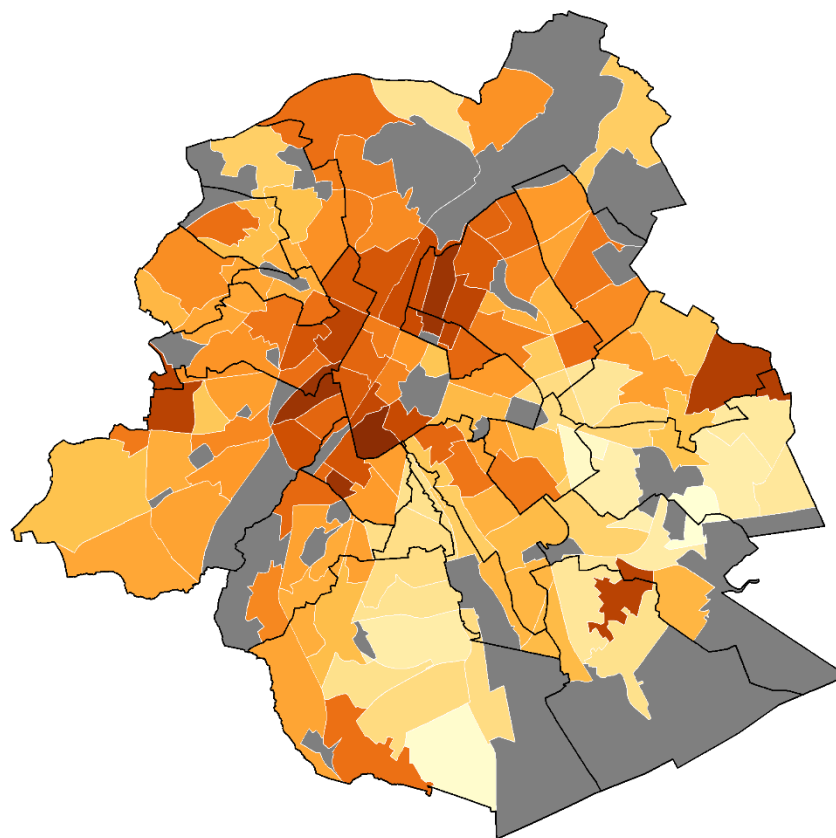
Geografische spreiding

De werkloosheidscijfers kennen een **ongelijke spreiding over de Brusselse wijken**, en de gemeenten waarin die wijken geheel of gedeeltelijk gelegen zijn. Naast de kanaalzone hebben ook de punt onderaan de vijfhoek, Sint-Joost-ten-Node en de oostelijke kanten van Sint-Gillis en Schaarbeek werkloosheidscijfers van 25% of meer. Vier wijken zitten zelfs voorbij de 30%: Weststation en Historisch Molenbeek (beiden rond 34%), Marollen (32%) en Kuregem Dauw (31%). Wijken met 10% werkloosheid of minder bevinden zich op enkele uitzonderingen na (de konings- en Europawijken in Brussel stad en Neerpede in Anderlecht) allemaal deels (Sint-Michiël) of volledig in Ukkel, Watermaal-Bosvoorde, Oudergem, Sint-Pieters-Woluwe of Sint-Lambrechts-Woluwe. Er tekent zich met andere woorden een dualiteit af in het Brussels Gewest.

Werkloosheid op wijkniveau
Referentiejaar: 2018

Aandeel minderjarigen dat in een huishouden zonder inkomen uit arbeid leeft
Referentiejaar: 2016

Bron gemeente- en wijkgrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: wijkmonitoring.brussels (BISA),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Inkomen

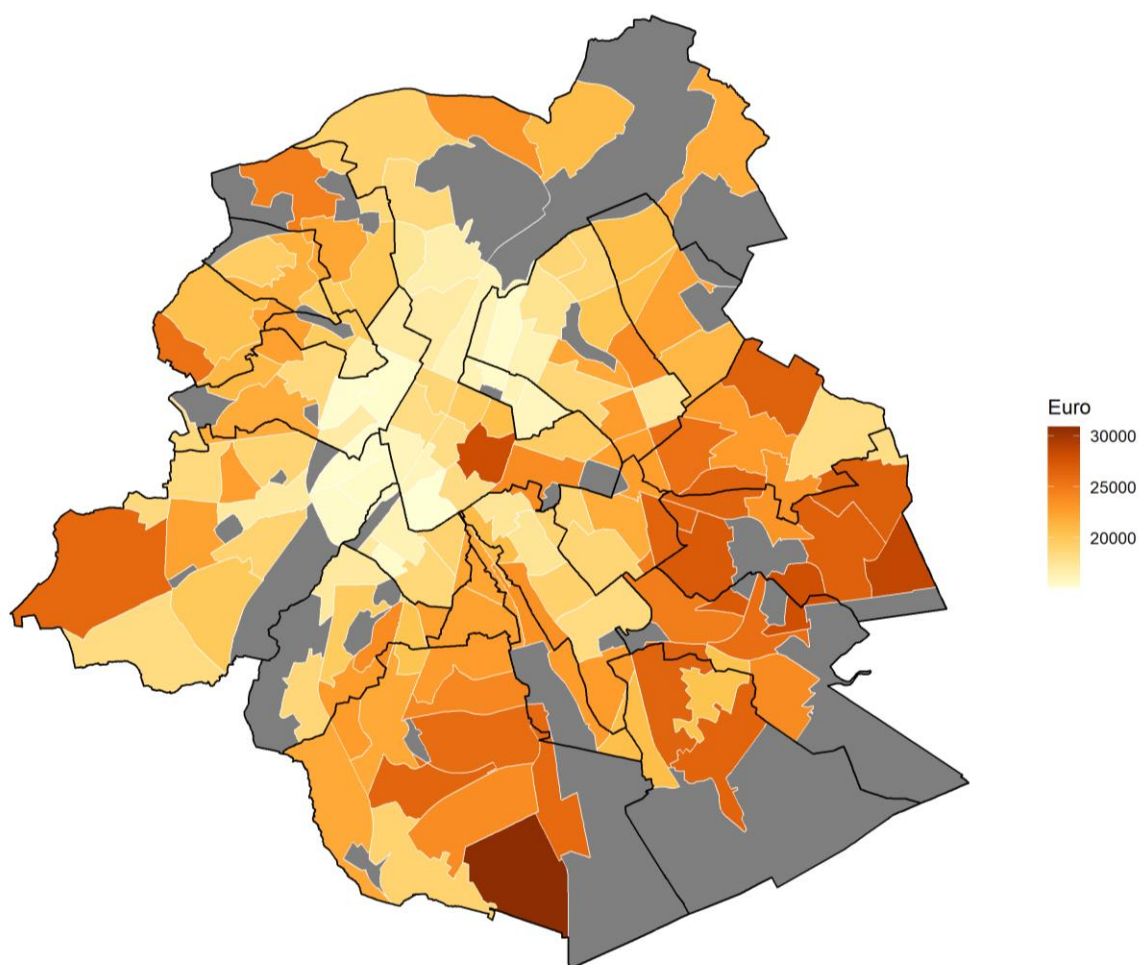
In lijn met de cijfers rond werkloosheid, stellen we vast dat een substantieel deel van de Brusselse minderjarige opgroeit in een huishouden zonder inkomen uit arbeid (16,2%). In sommige wijken gaat het zelfs om meer dan een kwart van de minderjarigen (Marollen, Kuregem Dauw, Brabantwijk, Bosnie en Kapelleveld)⁸. Zie kaart met huishoudens zonder inkomen hierboven.

Het mediaan belastbaar inkomen (van 2018) vertoont hetzelfde patroon als de werkloosheidscijfers (BISA, 2020a): onder andere de kanaalzone en het gedeelte dat zich linksonder in de Vijfhoek bevindt, kennen de laagste bedragen. De wijken met de hoogste bedragen daarentegen bevinden zich hoofdzakelijk in de Woluwes, Oudergem, Watermaal-Bosvoorde en Ukkel.

Ook in de 19 gemeenten van de Vlaamse rand rond Brussel ligt het mediaan belastbaar inkomen hoger dan de Brusselse wijken rond de kanaalzone. Naast de dualiteit binnen Brussel, is er dus eveneens een dualiteit tussen grote delen van Brussel en de volledige Vlaamse Rand.

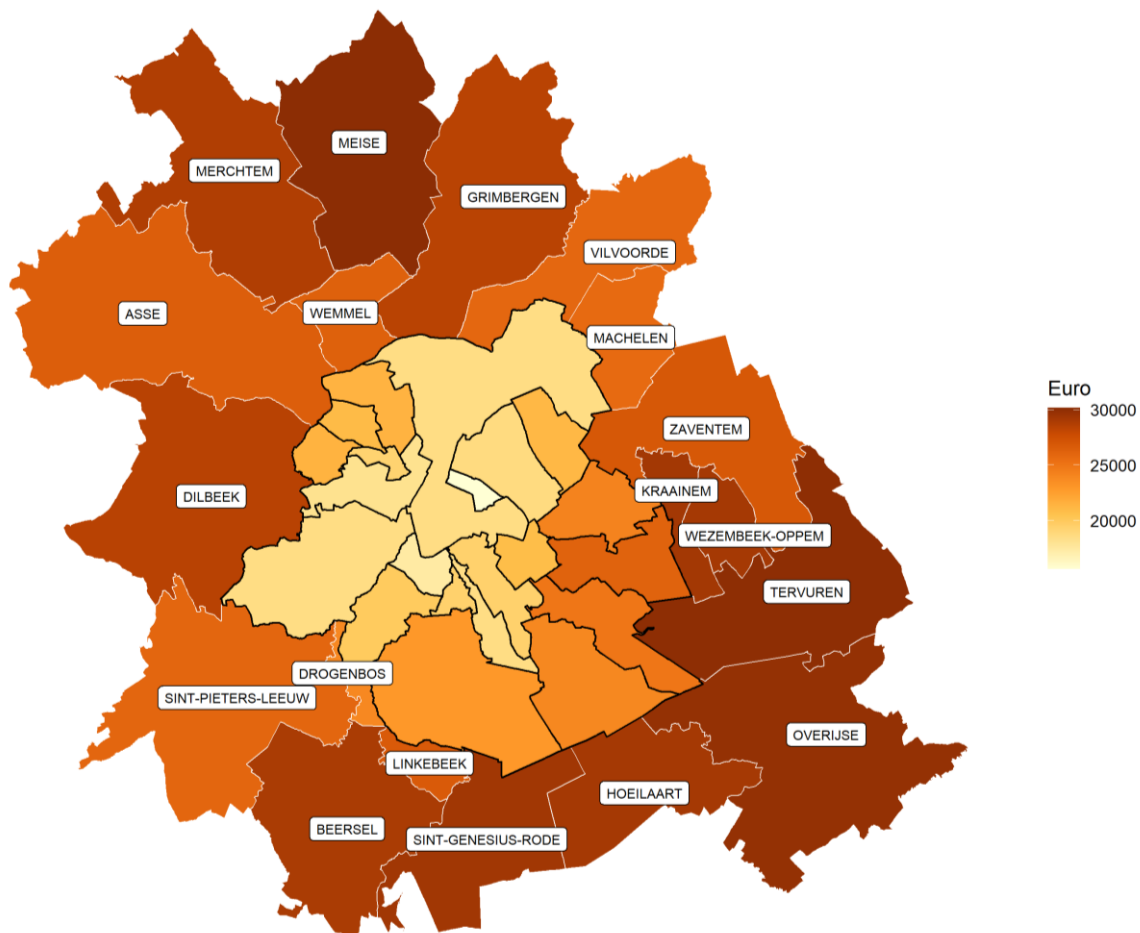
⁸ Naast huishoudens *zonder* inkomen uit arbeid, loopt ook de ruimere groep huishoudens met een zeer lage werkintensiteit een verhoogd risico op armoede. Leven in een huishouden met een zeer lage werkintensiteit wordt gedefinieerd als leven in een huishouden waar alle (niet-studerende) volwassenen tot en met 59 jaar samen minder dan 20% hebben gewerkt van het totaal aantal maanden dat men in dat jaar had kunnen werken (cf. EU-SILC enquête). Voor 2020 rapporteerde 24% van de ondervraagde Brusselaars in een dergelijk huishouden te leven.

Mediaan Belastbaar Inkomen op wijkniveau
Referentiejaar: 2018

Bron gemeente- en wijkgrenzen: CIBG (UrbIS dataset),
Bron inhoudelijke data: wijkmonitoring.brussels (BISA),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Mediaan Belastbaar Inkomen op gemeenteniveau (BHG + Vlaamse Rand)
Referentiejaar: 2018

Bron gemeentegrenzen: Federale Overheidsdienst Financiën,
Bron inhoudelijke data: Algemene Directie Statistiek (Statbel),
Kaart: Team Data en Analyse - Stedelijk Beleid (VGC).

Armoede

De periodieke welzijnsbarometer van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad volgt de armoede-indicatoren op (2020). Het **armoederisico** wordt door het Observatorium geschat op 31% van de Brusselse bevolking. Deze mensen moeten rondkomen met een inkomen onder de armoede-risicogrens. Dat is een significant hoger armoederisico dan in het Vlaams (10%) en het Waals Gewest (ongeveer 18%).

Volgens het Observatorium zijn de bestaande ongelijkheden verder toegenomen tijdens de **COVID-19-pandemie**, aangezien de gezondheidscrisis niet iedere Brusselaar op dezelfde manier heeft getroffen. Zo kunnen Brusselaars met minder financiële reserves de periodes van inkomensverlies minder goed overbruggen, heeft niet iedereen toegang tot de sociale zekerheid, en bepalen huisvesting en levensomstandigheden in sterke mate hoe huishoudens een lockdown doorkomen.

In België en in het Brussels Gewest was er de voorbije jaren een stijging van het aantal en het aandeel **leefloongerechtigden**. Zo ontving op 1 januari 2020 5,6% van de Brusselse bevolking

tussen 18 en 64 jaar een leefloon of een equivalent van het OCMW. Dit is hoger dan de cijfers van Vlaanderen (1%) en Wallonië (3,4%). Het aandeel Brusselse leefloongerechtigden ligt hoger bij de inwoners met een nationaliteit van buiten de EU28 (14,4%) en hoger bij vrouwen dan bij mannen: 6,2% tegenover 5,0%. De sociale positie en de nood aan bijstand van Brusselaars staat dus niet los van hun herkomst en geslacht.

Wat **vervangingsinkomens** van de sociale zekerheid betreft, lag het aandeel werkloosheids- of inschakelingsuitkeringen in het Brussels Gewest op 1 januari 2020 op 7,3% van de bevolking tussen 18 en 64 jaar, terwijl het aandeel invaliditeitsuitkeringen op 5,1% lag. Het aandeel invaliditeitsuitkeringen is het afgelopen decennium gradueel gestegen (komende van 3,5% in 2010). Het aandeel werkloosheids- of inschakelingsuitkeringen is daarentegen gradueel afgenomen (komende van 11,4% in 2010). Voor die daling wijst het Observatorium onder meer naar de verstrengde voorwaarden voor het verkrijgen van de inschakelingsuitkering, waardoor meer werkzoekende jongeren genoodzaakt werden om een beroep te doen op het OCMW. Op 1 januari 2020 bedroeg het aandeel Brusselse jongvolwassenen (18-24 jaar) dat leefloongerechtigd is 12% (tegenover 7% in 2010). Binnen deze groep neemt ook het aantal én het aandeel studenten toe, tot ongeveer de helft van de jonge leefloongerechtigden in 2020 (6429 studenten tegenover 6559 niet-studenten).

In 2020 telde Brussel 334.077 inwoners die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming van de **verzekering voor geneeskundige verzorging**, dat is 27% van de Brusselse bevolking. De ruimtelijke spreiding binnen het Gewest toont dat het gebied rond de kanaalzone systematisch hogere aandelen kent van mensen die recht hebben op een tegemoetkoming, gaande van 44,4% tot een (grote) meerderheid van de inwoners (Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, 2020). Ook binnen de Vijfhoek zijn er dergelijke uitschieters, in het zuidwestelijke gedeelte dat grenst aan Anderlecht en Sint-Gillis.

BIJKOMENDE INFORMATIE EN BRONNEN

BIJKOMENDE INFORMATIE

Statbel, het Belgische statistiekbureau, verzamelt, produceert en verspreidt cijfers over de Belgische samenleving onderverdeeld in verschillende thema's, waaronder: <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking>

Specifiek wat onderwijs in Brussel betreft, is er meer informatie beschikbaar op volgende webpagina's:

- Onderwijsinbrussel.be bevat een pagina met een beknopt overzicht van de kerncijfers van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel:
<https://www.onderwijsinbrussel.be/pers/cijfers-over-het-nederlandstalig-onderwijs-brussel>
- De dataloop is een online dashboard van Onderwijs en Vorming Vlaanderen dat cijfers vrij ter beschikking stelt en visualiseert. Het dashboard wordt steeds uitgebreid en er verschijnt regelmatig nieuwe inhoud:
<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>
- Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse verzamelt, produceert en verspreidt o.a. ook statistieken over onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit gaat over de Brusselse schoolbevolking, Franstalig en Nederlandstalig onderwijs samen:
<https://bisa.brussels/themas/onderwijs/schoolbevolking>

Specifiek wat gezinsvoorzieningen betreft, is er de laatste cartografie van de Nederlandstalige gezinsvoorzieningen in Brussel:

- <https://www.vgc.be/publicaties/gezin/cartografie-van-de-nederlandstalige-gezinsvoorzieningen-brussel>

BRONNEN

BISA (2020a), <https://wijkmonitoring.brussels/tables/>

BISA (2020b), <https://bisa.brussels/themas/bevolking/loop-van-de-bevolking>

BISA (2020c), <https://bisa.brussels/themas/bevolking/leeftijdsstructuur>

BISA (2020d), <https://bisa.brussels/themas/bevolking/nationaliteiten>

BISA (2021a), <https://bisa.brussels/themas/bevolking/bevolkingsprojecties>

BISA (2021b), Mini-Bru. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in cijfers 2021.
https://bisa.brussels/sites/default/files/publication/documents/PerspectiveBrussels-Mini-Bru_2021-NL.pdf

Federaal Planbureau (2020a), [Federaal Planbureau - Databanken - Bevolkingsvooruitzichten 2020-2070](#)

Federaal Planbureau (2020b), [Federaal Planbureau - Perscommuniqué - Bevolkingstoename in België in 2020 neerwaarts herzien als gevolg van de COVID-19-epidemie: de internationale migratie oefent dubbel zo grote impact uit als het sterftecijfer](#)

Federaal Planbureau (2021), [Federaal Planbureau - Publicatie - COVID-19: geringe bevolkingsgroei in 2020 en 2021. De vergrijzing van de bevolking blijft op lange termijn aanwezig](#)

Federaal Planbureau, BISA, IWEPS, Statistiek Vlaanderen (2021), Regionale economische vooruitzichten. <https://bisa.brussels/publicaties/regionale-economische-voorzichten>

Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor (2020), <https://www.statistiekvlaanderen.be/monitor-lokale-inburgering-en-integratie>

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad (2019), <https://www.ccc-ggc.brussels/nl/observatbru/publications/2019-welzijnsbarometer>

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad (2020), https://www.ccc-ggc.brussels/sites/default/files/documents/graphics/rapport-pauvrete/barometre-welzijnsbarometer/welzijnsbarometer_2020.pdf

Statbel (2018), <https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/vanaf-2040-blijft-de-vergrijzing-van-de-belgische-bevolking-stabiel-door-de-geleidelijke>

Statbel (2020a), <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/bevolkingsdichtheid#figures>

Statbel (2020b), <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/fiscale-inkomens#news>

Statbel (2021a), <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/loop-van-de-bevolking#news>

Statbel (2021b), <https://statbel.fgov.be/nl/open-data/aantal-sterfgevallen-dag-geslacht-arrondissement-leeftijd>

Statbel (2021c), <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/structuur-van-de-bevolking#figures>

Statbel (2021d), <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/herkomst>

Statbel (2021e), <https://statbel.fgov.be/nl/themas/datalab/datalab-census-onderwijs#figures>

Statistiek Vlaanderen (2021a), <https://www.lokalestatistieken.be/nl/bruto-binnenlands-product-per-inwoner-0>

Statistiek Vlaanderen (2021b), <https://www.statistiekvlaanderen.be/bevolking-in-een-huishouden-met-zeer-lage-werkintensiteit>

Steunpunt Werk (2020a), <https://www.steunpuntwerk.be/node/3594>

Steunpunt Werk (2020b), <https://www.steunpuntwerk.be/node/3593>

Steunpunt Werk (2021a), <https://www.steunpuntwerk.be/node/2932>

Steunpunt Werk (2021b), <https://www.steunpuntwerk.be/node/2779>

Steunpunt Werk (2021c), <https://www.steunpuntwerk.be/node/2909>

Steunpunt Werk (2021d), <https://www.steunpuntwerk.be/node/3022>

View.brussels (2019), <https://clerfayt.brussels/sites/default/files/files-vd/pdf/profiel-tract-werkzoekenden.pdf>

Lijst van de werkingssubsidies

Lijst van de nominatim gesubsidieerde organisaties (situatie op 01/11/2021)

Naam	Actie	Jaarlijks budget
Administratieve overdrachtsce	ACT116	560.000
Brussels Ouderenplatform vzw	ACT521	78.000
Huis voor Gezondheid vzw	<i>Totaal</i>	255.000
	ACT622	77.000
	ACT623	77.000
	ACT142	101.000
Koninklijke Vlaamse Schouwburg vzw	ACT532	935.000
Muntpunt vzw	ACT534	1.175.000
Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel vzw	ACT512	227.500
Vlaams-Brusselse media vzw	ACT315	1.570.000

Lijst van de niet-nominatim gesubsidieerde organisaties waarmee de VGC een meerjarenovereenkomst heeft (situatie op 01/11/2021)

Deze lijst bevat enkel de niet-nominatim subsidies die kaderen binnen een overeenkomst met een gedefinieerde meerjarige werkingsperiode en een in de overeenkomst bepaald subsidiebedrag.

Naam	Actie	Jaarlijks budget
Abrusco vzw	<i>Totaal</i>	740.000
	ACT232	90.000
	ACT115	650.000
AGION	ACT116	45.000
Art Basics for Children vzw	ACT215	109.000
Avansa - Citizenne vzw	ACT512	52.500
Be.Brusseleir vzw	ACT511	90.000
Bral - Stadsbeweging voor Brussel vzw	ACT512	137.000
Brik vzw	ACT271	110.000
Bronks Jeugdtheater vzw	ACT532	250.000
Brusselleer vzw	ACT132	457.000
Brusselse Museumraad vzw	ACT511	110.000
Brussels Ouderenplatform vzw	ACT521	520.000
Buurthuis Bonnevie vzw (geïntegreerde wijkwerking)	ACT551	60.000
Centrum Algemeen Welzijnswerk Brussel vzw	<i>Totaal</i>	604.000
	ACT433	130.000
	ACT641	250.000
	ACT631	125.000
	ACT633	99.000
City Mine(d) vzw	ACT512	102.000
Cultureghem vzw	ACT215	105.000
D'BROEJ vzw	ACT215	1.449.000
De Buurtwinkel vzw (geïntegreerde wijkwerking)	ACT551	60.000
Dienst Ondersteuningsplan Vlaams-Brabant en Brussel vzw	ACT631	90.000
Filemon vzw	ACT215	40.000
FIX vzw	<i>Totaal</i>	812.000
	ACT215	230.000
	ACT117	582.000
Formaat vzw	ACT215	40.000
Foyer vzw	<i>Totaal</i>	185.000
	ACT215	122.000
	ACT613	63.000
GC De Rinck vzw	ACT541	41.226
GC De Markten vzw	ACT541	42.805
GC Elzenhof vzw	ACT541	33.337
GC De Maalbeek vzw	ACT541	34.360
GC Everna vzw	ACT541	29.366
GC De Zeyp vzw	ACT541	36.836
GC De Linde vzw	ACT541	22.387
GC Nohva vzw	ACT541	28.660
GC Essegem vzw	ACT541	35.424
GC De Platoon vzw	ACT541	22.387
GC Nekkersdal vzw	ACT541	37.566
GC Den Dam vzw	ACT541	29.063
GC De Kriekelaar vzw	ACT541	38.619
GC De Kroon vzw	ACT541	33.986
GC D Pianofabriek vzw	ACT541	41.871
GC De Vaartkapoen vzw	ACT541	49.455
GC Ten Noey vzw	ACT541	29.366
GC Op-Weule vzw	ACT541	29.366
GC Kontakt vzw	ACT541	32.470
GC Het Huys vzw	ACT541	34.746
GC Ten Weyngaert vzw	ACT541	36.247
GC Wabo vzw	ACT541	26.570
Gemeente Sint-Gillis	ACT534	25.000
Gemeente Ukkel	ACT534	30.000
Globe Aroma	ACT512	60.000
GO!	ACT116	45.000
Groep Intro vzw	ACT215	70.000
Growfunding vzw	ACT512	60.000

Habbekrats vzw	ACT215	40.000
Het Neerhof	ACT215	400.000
Huis van het Nederlands vzw	<i>Totaal</i>	950.000
	ACT321	816.000
	ACT322	120.000
	ACT412	14.000
i-mens vzw	ACT243	160.000
JES vzw	ACT215	490.000
Jeugd en Muziek Brussel vzw	<i>Totaal</i>	242.000
	ACT215	62.000
	ACT113	180.000
Jeugdhuisen Ondersteuning Brussel vzw	ACT215	310.000
Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg vzw	<i>Totaal</i>	675.000
	ACT152	110.000
	ACT154	23.000
	ACT645	155.000
	ACT623	155.860
	ACT624	155.000
	ACT631	76.140
Kind in Nood vzw	<i>Totaal</i>	65.000
	ACT633	50.000
	ACT231	15.000
Lasso vzw	<i>Totaal</i>	192.000
	ACT435	25.000
	ACT511	30.000
	ACT532	137.000
Muntpunt vzw	ACT534	320.000
Nakama vzw	ACT215	50.000
PassaPorta vzw	ACT532	95.000
Pilar vzw	ACT215	73.000
RainbowHouse Brussels vzw	ACT512	40.000
Samenwerken aan kinderopvang Brussel	ACT242	230.000
Startprojecten vzw	ACT131	160.000
Toestand vzw	ACT215	120.000
Tracé vzw	ACT133	301.000
Triptiekvzw vzw	ACT115	155.000
Visit.Brussels vzw	ACT412	87.000
Volta vzw	ACT215	40.000
VUB -Databuzz	ACT113	215.000
Wiels vzw	ACT532	40.000
Wijkhuis Chambéry vzw (geïntegreerde wijkwerking)	ACT551	60.000
Wijkpartenariaat Brabantwijk vzw (geïntegreerde wijkwerking)	ACT551	60.000
Zinneke vzw	ACT532	103.000
Zonder Handen vzw	ACT215	215.000

Personeelsformatie Strategische Meerjarenplan 2022-2025
(versie 6 december 2021)

1. VGC-totaliteit: administratief personeel

Begroot budget	44.880.500,00
----------------	---------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Busbegeleiders	Totaal per aard
mandaat	12	0	0	0	0	12
statutair	64,9	53,7	46	15	0	179,6
contractueel	97,3	177,7	96,17	132,7	18	521,87
Totaal per niveau	174,2	231,4	142,17	147,7	18	713,47

2. Onderwijzend personeel

(aantal ambten zoals opgenomen in de begroting, van de onderwijzende personeelsleden die tewerkgesteld worden onder de regeling van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding)

Begroot budget

Aard middelen	Gesubsidieerd	Werkingsbudget
Totaal	16.907.000,00	2.005.000,00

Onderwijzend personeel

onderwijsinstelling	Gesubsidieerd*	Werkingsbudget**	Totaal onderwijs- statuut
CLB N-Brussel	57,95	5,00	62,95
Kasterlinden BuBao	84,20	8,23	92,43
Kasterlinden BuSo	79,11	6,00	85,11
Kasterlinden Internaat	3,75	8,20	11,95
Ondersteuningsnetwerk Centrum	148,93	1,00	149,93
Zaveldal BuSo	23,26	5,00	28,26
vervangingen		5,00	5,00
Totaal	397,20	38,43	435,63

* Het gesubsidieerd onderwijzend personeel betreft de personeelsomkadering in de VGC scholen die de Vlaamse overheid voorziet op basis van de door haar opgelegde parameters, zoals onder andere de leerlingenaantallen.

Deze personeelsleden vallen onder de toepassing van de bepalingen in het decreet rechtspositie van 27 maart 1991. Deze personeelsleden zijn juridisch gezien wel personeelsleden van de VGC, maar hun statuut en de geldelijke verwerking daarvan (registratie prestaties, afwezigheden & daaraan gelinkte verloning) verloopt via de Vlaamse overheid, meer bepaald via het Agentschap voor Onderwijsdiensten - AGODI.

**Het gesubsidieerd onderwijzend personeel op werkingsbudget valt eveneens onder toepassing van de bepalingen in het decreet rechtspositie van 27 maart 1991 en daaraan gerelateerde decreten. Met dit verschil dat deze personeelsleden niet door de Vlaamse overheid gefinancierd worden, maar ten laste vallen van werkingsbudget van de VGC als inrichtende macht. De inrichtende macht kan dus naar wens bijkomend personeel inzetten, maar de loonkost wordt zonder administratieve meerkosten teruggevorderd van de inrichtende macht. AGODI fungeert ook voor deze personeelsleden als loonverwerker.

Diensten Leidend Ambtenaar

1. Diensten Leidend Ambtenaar

Begroot budget	909.400,00
----------------	------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	3	0	1	0	4
contractueel	5	0	0	0	5
Totaal per niveau	9	0	1	0	10

2. Stedelijk Beleid

Begroot budget	770.900,00
----------------	------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	0	0	0	0	0
contractueel	9	0	0	0	9
Totaal per niveau	10	0	0	0	10

3. Communicatie, ICT en Media

Begroot budget	1.207.000,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	5,8	5	2	0	12,8
contractueel	0	1	0,5	0	1,5
Totaal per niveau	6,8	6	2,5	0	15,3

Binnen dit organisatieonderdeel worden eveneens 15 informatici tewerkgesteld. Deze worden gedetacheerd vanuit het Centrum voor Informatica van het Brussels Gewest (CIBG). Aangezien de VGC niet de werkgever is van deze personeelsleden, worden deze niet opgenomen in de formatie.

4. Facilitair Beheer

Begroot budget	703.800,00
----------------	------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	1	0	1	3	5
contractueel	0	1	4	4	9
Totaal per niveau	1	1	5	7	14

Personeel en HRM

Begroot budget	2.933.000,00
----------------	--------------

1. Personeel en HRM (inclusief onthaalteam)

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	6	6	10,8	0,8	23,6
contractueel	3	1	3	7,5	14,5
Totaal per niveau	10	7	13,8	8,3	39,1

2. Personeel en HRM: Sociale Dienst

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	0	1	0	0	1
contractueel	0	0	0,5	0	0,5
Totaal per niveau	0	1	0,5	0	1,5

3. Personeel en HRM: Vervangingspool

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	0	0	0	0	0
contractueel	0	0	3,5	3,5	7
Totaal per niveau	0	0	3,5	3,5	7

Gebouwen en Patrimonium

Begroot budget	2.036.600,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	5	3	7	5	20
contractueel	5	0	3	2	10
Totaal per niveau	11	3	10	7	31

Financiën, Begroting en Aankoop

Begroot budget	1.626.700,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	1,8	5	3	0	9,8
contractueel	3	4	6	0	13
Totaal per niveau	5,8	9	9	0	23,8

Onderwijs en Vorming

1. Administratie

Begroot budget	2.544.500,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	14	5	2	0	21
contractueel	3	4	5	1	13
Totaal per niveau	18	9	7	1	35

2. Onderwijscentrum Brussel

Begroot budget	7.377.800,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	0	2	0	0	2
contractueel	4	89,6	2	1	96,6
Totaal per niveau	5	91,6	2	1	99,6

3. Onderwijsinstellingen: Administratief personeel

Begroot budget	2.415.000,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Busbegeleiders	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0	0
statutair	0	1,6	0	1,6	0	3,2
contractueel	2	1	3	14,6	18	38,6
Totaal per niveau	2	2,6	3	16,2	18	41,8

4. Onderwijsinstelling: Onderwijzend personeel

(aantal ambten zoals opgenomen in de begroting, van de onderwijzende personeelsleden die tewerkgesteld worden onder de regeling van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding)

Begroot budget	
gesubsidieerd*	16.907.000,00
werkingsbudget**	2.005.000,00

Voor een overzicht van het aantal VTE per onderwijsinstelling verwijzen we naar het eerste tabblad,

5. Coovi (uitdovend kader)

Begroot budget	390.800,00
----------------	------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	0	0	1,2	4,6	5,8
contractueel	0	0	0	0	0
Totaal per niveau	0	0	1,2	4,6	5,8

* Het gesubsidieerd onderwijzend personeel betreft de personeelsomkadering in de VGC scholen die de Vlaamse overheid voorziet op basis van de door haar opgelegde parameters, zoals onder andere de leerlingenaantallen.

Deze personeelsleden vallen onder de toepassing van de bepalingen in het decreet rechtspositie van 27 maart 1991. Deze personeelsleden zijn juridisch gezien wel personeelsleden van de VGC, maar hun statuut en de geldelijke verwerking daarvan (registratie prestaties, afwezigheden & daaraan gelinkte verloning) verloopt via de Vlaamse overheid, meer bepaald via het Agentschap voor Onderwijsdiensten - AGODI.

**Het gesubsidieerd onderwijzend personeel op werkingsbudget valt eveneens onder toepassing van de bepalingen in het decreet rechtspositie van 27 maart 1991 en daaraan gerelateerde decreten. Met dit verschil dat deze personeelsleden niet door de Vlaamse overheid gefinancierd worden, maar ten laste vallen van werkingsbudget van de VGC als inrichtende macht. De inrichtende macht kan dus naar wens bijkomend personeel inzetten, maar de loonkost wordt zonder administratieve meerkosten teruggevorderd van de inrichtende macht. AGODI fungeert ook voor deze personeelsleden als loonverwerker.

Cultuur, Jeugd en Sport

1. Administratie

Begroot budget

Aard middelen	
Regulier	5.392.400,00
Specifiek	1.682.000,00
Totaal	7.074.400,00

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	17	10,8	9	0	36,8
contractueel	13	18	10,5	11,5	53
Totaal per niveau	31	28,8	19,5	11,5	90,8

2. Muntpunt (uitdovend kader)

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	2	8,3	7	0	17,3
contractueel	0	0,5	0	0	0,5
Totaal per niveau	2	8,8	7	0	17,8

3. Gemeenschapscentra

Begroot budget

Aard middelen	
Regulier	5.714.300,00
Specifiek	4.971.400,00
Totaal	10.685.700,00

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	0	0	0	0	0
contractueel	31	41,6	0	0	72,6
Totaal per niveau	31	41,6	0	0	72,6

Welzijn, Gezondheid en Gezin

1. Administratie

Begroot budget	2.637.300,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	4,8	3	2	0	9,8
contractueel	8,5	2	0,5	0	11
Totaal per niveau	14,3	5	2,5	0	21,8

2. De Poolster

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	0,5	3	0	0	3,5
contractueel	2,8	6	1,5	0	10,3
Totaal per niveau	3,3	9	1,5	0	13,8

3. Gezin

Begroot budget	1.117.500,00
----------------	--------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	1	0	0	0	1
statutair	0	0	0	0	0
contractueel	8	7	1	0	16
Totaal per niveau	9	7	1	0	17

Overige

i.e. vakbondsafgevaardigden en detacheringen (excl. detacheringen naar VGC-cel kabinetten)

Begroot budget	450.100,00
----------------	------------

Spreiding tewerkstelling: totaal

aard / niveau	A	B	C	D	Totaal per aard
mandaat	0	0	0	0	0
statutair	4	1	0	0	5
contractueel	0	0	0	0	0
Totaal per niveau	4	1	0	0	5